

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim üçün ən əziz qəzətdir

İlham Əliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 004 (5724) 9 yanvar 2019-cu il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Pensiyaların artırılması dövlətin insan amilinə verdiyi dəyərdir

İlham Əliyev: "Bizim siyasətimizin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı, onun maraqları, təhlükəsizliyi, rifahı və sağlamlığı dayanır"

Heydər Əliyev Fondu dünya ölkələri arasında sıx münasibətlərin formalaşmasına töhfələrini verir

3

"Erməni xalqının səfərlərdən xilas olması münaqişənin tezliklə həllindən asılıdır"

4

Ərdoğan Trampın müşaviri ilə görüşdən imtina edib

5

"Bəzi insanlar oynanılan oyunun fərqinə varmırlar"

4

"Mehman Hüseynov məsələsində uğursuz siyasi manipulyasiya cəhdləri var"

4

Azərbaycan vətəndaşları 66 ölkəyə vizasız səfər edə bilirlər

6

6

"Mehman Hüseynov çoxlu yoğurt yeyir"

6

Ermənistanda sosial problemlər daha da çoxalır

16

Samyuel Eto'O: "Bizə ikinci növ adamlar kimi baxırlar"

9 yanvar 2019-cu il

Pensiyaların artırılması dövlətin insan amilinə verdiyi dəyərdir

İlham Əliyev: "Bizim siyasətimizin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı, onun maraqları, təhlükəsizliyi, rifahı və sağlamlığı dayanır"

Ölkəmizdə insanların hüquq və azadlıqlarının qorunması dövlətin daim diqqət mərkəzində saxladığı prioritet məsələlərdəndir. Son 15 il ərzində, iki milyona yaxın yeni iş yerlərinin açılması, əmək haqlarının 5 dəfə, pensiyaların 8 dəfə, eyni zamanda, sosial müavinətlərin artırılması dövlət siyasətimizin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşının dayanmasından xəbər verir.

Ölkə Prezidenti İlham Əliyevin həyata keçirdiyi sosial-iqtisadi siyasətin başlıca hədəfləri ölkəmizin zəngin dövlətə çevrilməsi, əhalinin daha yaxşı yaşamasına nail olmaqdan ibarətdir. Ölkə başçısının daim sosial proqramların geniş xarakter almasına baza yaradan sərəncamları hər il vətəndaşların yaşayış şəraitinin yaxşılaşmasında özünü göstərir. Dövlət başçısı çıxışlarında da sosial siyasətin dövlət siyasətinin ayrılmaz hissəsi olduğunu vurğulayıb: "Sosial siyasət bizim siyasətimizin ayrılmaz hissəsidir. Mən dəfələrlə demişəm ki, biz bazar iqtisadiyyatı prinsiplərinə sadıq və Azərbaycanın uğurları bunun əyani sübutudur. Ancaq bununla bərabər, biz güclü sosial siyasət aparılmadan inkişaf edə bilmərik. Çünki bizim bütün işimizin mərkəzində, təməlində Azərbaycan vətəndaşı dayanır və Azərbaycan vətəndaşının rahat, rifah içində yaşaması bizim başlıca borcumuzdur".

Reallıqlar, perspektivlər

Yalnız son üç ildə dövlət başçısı tərəfindən əmək və sosial müdafiə sistemi ilə bağlı onlarla Fərman və Sərəncam imzalanması bu sahənin inkişafına yüksək diqqət və qayğının bariz nümunəsidir. Bu sərəncamlar sosial cəhətdən həssas təbəqələrə dövlət qayğısının əhəmiyyətli şəkildə artırılmasına və yeni sosial təminat növlərinin formalaşmasına imkan yaratmaqla, milli əmək və sosial müdafiə sisteminin mütərəqqi islahatlar mərhələsinə daxil olmasına şərait yaradıb. "Bizim siyasətimizin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı, onun qayğıları, rifahı, sağlamlığı və təhlükəsizliyi dayanır", - deyən Prezident İlham Əliyevin mükəmməl islahatlar kursu respublikanın iqtisadi potensialının gücləndirilməsində sürətli inkişaf mərhələsinə şərtləndirməklə bərabər, yüksək sosial standartlara malik cəmiyyətin qurulmasına, sosial firavanlığın təminatına doğru mühüm addımların atılmasına zəmin yaradıb.

15 ildə pensiyanın orta aylıq məbləği 11,3 dəfə artıb

Vacib olan məqamlardan biri

də pensiya islahatlarının, davamlı olaraq, aparılmasıdır. Bu baxımdan, 2017-ci ildə aparılmış köklü dəyişikliklər nəticəsində, pensiya sistemi qeyri-sığorta elementlərindən, əsasən təmizlənilib, sığorta-

pensiya sisteminin öhdəlikləri ilə dövlət büdcəsinin öhdəlikləri bir-birindən ayrılıb, fərdi uçot sisteminə açıq hesab prinsipi tətbiq olunub və işləyən pensiyaçılara hər 72 aydan bir fərdi hesabların-

da yığılmış vəsaitlərdən istifadə edərək, pensiyalarını artırmaq imkanı verilib. Görülmüş tədbirlər nəticəsində, əmək pensiyasının orta aylıq məbləği 2003-cü ilə nisbətən 11,3 dəfə artaraq, 2018-ci il yanvarın 1-nə 208,4 manat olub. Azərbaycan Prezidentinin imzaladığı 9 fevral 2018-ci il Sərəncamı əmək pensiyalarını əvvəlki ilin orta aylıq əməkhaqqı artımına uyğun şəkildə cari ilin əvvəlindən daha 5,7 faiz artırmağa imkan verir".

2017-ci il ərzində ölkə əhalisinin 4,8 faizinə və ya 482,9 min nəfərə aylıq və birdəfəlik sosial müavinət ödənilib: "2017-ci ildə sosial müavinət alanların sayı 2003-cü ilə müqayisədə 329,7 min nəfər, 2005-ci ilə müqayisədə təqəüd alanların sayı isə 58,8 min nəfər artıb. 2017-ci ilin sonuna ünvanlı dövlət sosial yardımını ilə təmin olunan ailələrin sayı 80,2 min təşkil edib. Hazırda əhalinin aztəminatlı hissəsinə hər ay 11,9 milyon manat ünvanlı dövlət sosial yardımı ödənilir".

Bütün bunlar, bir daha sübut edir ki, ölkəmizdə sosial siyasətin mərkəzində insan amili dayanır.

Beləliklə də, bütün bu uğurlu nəticələr, onu bir daha göstərir ki, ölkə əhalisinin rifahının yaxşılaşdırılması və sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi istiqamətində məqsədyönlü kursun gələcək illərdə də davam etdirilməsi qarşıda duran prioritet vəzifələrdən olacaqdır.

RƏFIQƏ KAMALQIZI

Bu gün iqtisadi cəhətdən inkişaf etmiş dünya ölkələri sırasında mühüm yeri olan Azərbaycanın zəngin tarixi, qədim adət-ənənələrinə əsaslanaraq, yeni təşəbbüslərlə çıxış edir. Bu təşəbbüslər xalqlar arasında əlaqələrin daha da genişlənməsinə xidmət edir. Heydər Əliyev Fondunun həyata keçirdiyi irimiqaslı layihələr Azərbaycanın tarixini, milli adət-ənənələrinin xaricdə tanınması və təbliği ilə yanaşı, ölkələr arasında dostluq və qardaşlıq əlaqələrinin möhkəmlənməsinə də xidmət edir.

Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı ilə keçirilən layihələr sırasında Moskvada təşkil edilən silsilə tədbirləri vurğulamaq yerinə düşər. Təkcə bir il ərzində - ötən ildə "Azərbaycanın payız sovuqları" sərgisini, Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutunda böyük Azərbaycan mütəfəkkiri İmadəddin Nəsiminin büstünün açılışını, Moskva Dövlət Universitetində "Nəsiminin mənəvi irsi orta əsrlər Şərqi tarixi-mədəni kontekstində" mövzusunda beynəlxalq el-

Heydər Əliyev Fondu dünya ölkələri arasında sıx münasibətlərin formalaşmasına töhfələrini verir

olan mütləq etmək kimi ənənəni yaşatmaq və gələcək nəsillərə ötürmək kimi vacib məsələyə böyük töhfə verir. Bu mərkəzin istifadəyə verilməsi kitaba marağı yenidən bərpa etməklə yanaşı, eyni zamanda, uşaq və yeniyetmələrdə kitaba olan sevgini artırmaqla, onlara mütləq etmək verdişləri aşılamasına təkan verir.

Şamaxı rayonunda Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə inşa edilmiş Dəmirçi Arxeologiya Muzeyinin açılışı da Azərbaycan mədəniyyətinə və incəsənətinə bir töhfə oldu. Şamaxı rayonunun ən qədim kəndlərindən olan Dəmirçinin tarixi XV əsrə gedib çıxır. İsmayilli rayonunun Əhən kəndindən gələn dəmirçi ailələri mövsümi işlə əlaqədar burada müvəqqəti, sonralar isə daimi məskən salıblar. Sakinlərin məşğuliyyəti ilə əlaqədar kəndin adı dəyişib və Dəmirçi olub. Dəniz səviyyəsindən 1500 metr hündürlükdə yerləşən bu kəndin iqlimi mülayimdir,

mi-praktiki konfransı qeyd etmək olar. Bütün bunlarla yanaşı, Moskvadakı Ümumrusiya Xalq və Dekorativ-Tətbiqi Sənəti Muzeyində "Yeddi gözəl" sərgisi açılıb. Sərginin konsepsiyası XII əsr dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin poeması və dünya şöhrətli bəstəkar Qara Qarayevin baleti əsasında qurulub. "Yeddi gözəl" şərqşayağı zərif, dərin fəlsəfi mənaya və valehedici dizayna malik sərgi kimi dəyərləndirilir. Sərgidə müasir texnologiyalar, zəngin tarix və rəsamların ustalıq əksini tapıb. Ekspozisiya böyük Azərbaycan eposu - XII əsr dahi Azərbaycan şairi və filosofu Nizami Gəncəvinin poemasına əsaslanır.

Qeyd edək ki, Heydər Əliyev Fondu dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin yaradıcılığının yaşadılması və dünyada tanınması istiqamətində bu gündək bir sıra layihələr həyata keçirib. Bunların sırasında Gəncədə Nizami Gəncəvi Muzeyinin yaradılmasını, Fransa və onun regionlarında şairə həsr olunan sərgi və konfransların təşkilini, Romada Nizami Gəncəvinin abidəsinin ucaldılmasını, Sankt-Peterburqda Nizami Gəncə-

vi bağının yaradılmasını, Nizami Gəncəvinin "Xəmsə"sinin yeni formatda - "Sirlər xəzinəsi", "Xosrov və Şirin", "Leyli və Məcnun", "Yeddi gözəl" və "İskəndərnamə" poemalarının Azərbaycan dilində ilk dəfə bir kitab şəklində nəşr olunmasını və digər layihələri qeyd etmək olar.

Azərbaycanın dahi şair və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvi hələ XII əsrdə Azərbaycan-Çin dostluğunu "Yeddi gözəl" poemasında vəsf etdiyi Çin gözəli obrazı ilə təsvir edib. Belə bir möhkəm özlü üzərində qurulmuş Azərbaycan-Çin dostluğunun və əməkdaşlığının indiki mənzərəsi daha zəngin və rəngarəngdir. Sürətlə inkişaf edən və dünyada özünəməxsus yeri ilə seçilən Azərbaycan, bir çox dünya ölkələri ilə olduğu kimi, Çinlə də əlaqələrin genişlənməsinə önəm verir. Qarşılıqlı hörmət və etimada əsaslanan dialoq ikitərəfli əlaqələrin inkişafına geniş imkanlar yaradır. Azərbaycan-Çin humanitar əlaqələrinin genişləndirilməsində və müxtəlif mədəni layihələrin reallaşdırılmasında Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər

Əliyev Fondunun rolu əvəzsizdir. Azərbaycanın qədim tarixini və zəngin mədəniyyətini dünyada layiqincə təbliğ edən Heydər Əliyev Fondunun Çində reallaşdırdığı tədbirlər xalqlarımızın bir-birinin mədəni sərvətləri ilə daha yaxından tanış olmalarına imkan yaradır.

Dövlətlərarası münasibətlərdən söz açmışkən, Rusiyanın Həştərxan şəhərində Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə böyük layihələrin həyata keçirildiyini də vurğulamalıyıq. Həştərxanda Heydər Əliyev adına 11 nömrəli orta ümumtəhsil məktəbinin binası bərpa edilib, "Dostluq" Uşaq Bağçası inşa olunub, Heydər Əliyev Parkı, Uşaq Əyləncə Şəhərciyi abadlaşdırılıb, Knyaz Vladimirin abidəsi ucaldılıb. Ötən il Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə Həştərxanda Azərbaycan Biznes Mərkəzinin açılışı oldu. Mərkəzdə sərgi və konfrans zalları, ofis otaqları, ticarət obyektləri, mini-otel, fitnes zalı və restoranlar yerləşir. Yaradılan şərait işgüzar görüşlərin və müzakirələrin aparılmasına imkan verəcək. Həştərxanda istifadəyə verilən Azərbaycan Biznes Mərkəzinin

də Rusiya bazarına çıxarılaçaq Azərbaycan məhsullarının təşviqi planlaşdırılır. Mərkəzin yaradılması hər iki ölkənin təsərrüfat subyektləri arasında ticari-iqtisadi əlaqələrin səmərəli inkişafına kömək edəcək.

Heydər Əliyev Fondunun, ölkənin sərhədlərindən kənarında olduğu kimi, ölkəmizdə də həyata keçirdiyi layihələr öz miqyası baxımından əhəmiyyətlidir. Azərbaycanın Birinci Xanımı Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə yaradılan Bakı Kitab Mərkəzinin açılışı da ötən ilin əlamətdar hadisələrindən birinə çevrildi.

Mərkəzin layihəsi üzərində işlənildikən kitabsevərlərin müxtəlif nəşrlər əldə etmələri ilə yanaşı, burada asudə vaxtlarını xoş keçirmələri üçün hər bir məqama xüsusi diqqət yetirilib. Azərbaycanda vaxtilə kitaba böyük maraq göstərilib, mütləq sevənlərin sayı isə digər ölkələrlə müqayisədə dəfələrlə çox olub. Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə yaradılan Bakı Kitab Mərkəzi intellektual səviyyəni yüksəltmək, bilik və savad almaq üçün ən mühüm şərt

yaşı sərini keçir. Kəndin mərkəzi hissəsində turizm infrastrukturunu, o cümlədən, dəmirçi və misgerlik emalatxanası, kafe, çayxana, tənədir, "Azərxaçça" ASC-nin guşəsi, suvenir mağazası və "ABAD" dükkanları, avtomobil dayanacağı yaradılıb, "Qala" və Bulaq Kompleksi inşa edilib.

Yola saldıığımız 2018-ci ildə Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə Bakının Sabunçu rayonunun Maştağa qəsəbəsində 9 saylı Sənator Tipli Körpələr Evi-Uşaq Bağçası üçün inşa edilən yeni binanın açılışı oldu. Daha sonra Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə Bakının Səbail rayonunda əsaslı surətdə yenidən qurulan 157 nömrəli Uşaq Bağçasının açılışı oldu. Bundan başqa 80 saylı Körpələr Evi istifadəyə verildi. Bütün bu və ya digər layihələrin həyata keçirilməsi Azərbaycan ictimai-siyasi, mədəni və sosial həyatında yorulmaq bilmədən çalışan Azərbaycanın Birinci Xanımı Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilmişdir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

“Ermənilərin törətdiyi hadisə türklərə qarşı patoloji nifrətin göstəricisidir”

“**Q**azaxıstan-da ermənilərin törətdiyi hadisəyə onların istənilən türkdilli xalqa qarşı patoloji nifrət hissəsinin olması kontekstindən baxmaq lazımdır. Çünki onlar bunu heç vaxt gizlətməyiblər”. Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında politoloq Sahil İsgəndərov deyib.

Politoloq bildirib ki, ümumiyyətlə, ermənilər və onların ideoloqlarında türkdilli xalqların həmişə qıcıq doğurması faktı hələ 1989-cu ilə gedib çıxır: “O vaxtlar, hər kəsin tanıdığı Zori Balayan Qorbaçova məktub ünvanlamışdı ki, azərbaycanlıları Cənubi Qafqazdan Qazaxıstana, Mərkəzi Asiyaya köçürmək lazımdır. Qoy, gedib orada özlərinin Turan dövlətini yaratsınlar. Bütün bunlar göstərir ki, hər zaman istər azərbaycanlılara, istərsə də digər türkdilli xalqlara qarşı ermənilərdə çox əcaib yanaşma və nifrət hissi olub. Doğrudur, onlar bunu bir çox hallarda məhərətlə gizlətməyi bacarıblar. Amma məsələ burasındadır ki, istər Azərbaycan, istər Türkiyə, istərsə də Mərkəzi Asiyada yerləşən türkdilli ölkələrdə yaşayan bizim millət hər zaman, dinc, mehriban qonşuluq siyasətinə sadıq olub. Bu özəllikləri bir məfhum kimi öz siyasətlərində millət və xalq olaraq qoruyub saxlayıblar. Görünür, ermənilər də hər zaman bu özəlliklərimizdən məhərətlə sui-istifadə edib və hələ də etməyə cəhd edirlər”.

S.İsgəndərov söyləyib ki, ermənilər türklərə qarşı olan nifrətini zaman-zaman öz niyyətlərində göstərməyə çalışıblar: “Mən yenə də keçmişə qayıdıb Fərqanə hadisələrindən danışmaq istəyirəm, bildiyiniz kimi 1989-cu ildə Özbəkistanda, yerli əhali (özbəklər) məshəti türklərinə qarşı talan və qırğınlar törətmişdi. Məsələ burasındadır ki, həmin fəsadın törədilməsində birbaşa ermənilərin rolu var idi. Faktlar sübut edir ki, konkret olaraq ermənilər orada katalizator rolunu oynamış, özbəkləri məshəti türklərinə qarşı qaldırmış və onlar arasında ədavət yaratmışdılar. Təsəvvür edin ki, nə qədər məshəti türkü yurtdan köçməyə məcbur qalmışdı. Onların da bir hissəsi məhz Azərbaycanda məskunlaşmışdı”.

Ermənilərin böyük bir hissəsinin həmişə bu cür təxribatlara əl atdığını dilə gətirən politoloqun sözlərinə görə, cari ilin yanvarın 1-i Qazaxıstandakı restoranların birində baş verən hadisə bir daha göstərdi ki, ermənilər harada məskunlaşmasından asılı olmayaraq, bir balaca özlərində güc hiss etdikdə və ya ümumi situasiyaya təsir göstərmə gücünə sahib olduqda onları tanımaq qeyri-mümkün olur: “Dünənə qədər hər kəsin nökrəri, qulu olan erməniləri indi tanımaq mümkün deyil. Onlar üzlərindəki maskanı bir kənara atır və öz mahiyyətlərini, iç üzlerini işfə edirlər”.

S. İsgəndərov qeyd edib ki, ermənilərdə türkdilli xalqlara, xüsusən Azərbaycan və Türkiyə türklərinə qarşı konkret olaraq patoloji nifrət var: “Doğrudur, onlar bunu müəyyən müddət ərzində məhərətlə gizlədirlər. Lakin belə məqamlarda, bütün mahiyyətlərini ortaya qoyurlar. Düşünürəm ki, türkdilli xalqlar ehtiyatlı olmalıdır. Onlar ümumiyyətlə erməni icmalarının, erməni kriminal aləminin, erməni mafiyaasının, erməni iqtisadiyyatının inkişaf etməsinə imkan verməməli və buna şərait yaradılmamalıdır. Müasir dövr

özünü sübut edir ki, ermənilərə və erməni ideoloqlarına qarşı ancaq belə mübarizə aparmaq olar, başqa cür mümkün deyil. Əks halda, biz Qarabağ kimi problemlərlə qarşılaşacağıq”.

Ekspert vurğulayıb ki, baş verən hadisələr fonunda Qazaxıstan-Ermənistan münasibətlərinə çoxdan xələl gəldiyini söyləmək mümkündür: “Çünki KTMT çərçivəsində, Qazaxıstanın Azərbaycanın haqlı mövqeyini dəstəkləməsinə Ermənistan Qazaxıstana heç vaxt bağlılaşmayacaq. İmkan tapan kimi, Ermənistan mütləq çalışacaq ki, Qazaxıstana “badalaq” gəlsin. Çünki KTMT çərçivəsində konkret olaraq Nazarbayev və Lukaşenko-nun Ermənistanın təcavüzkar siyasətinə qarşı çıxışlarını, Ermənistan dövləti qətiyyətlə qəbul etməyəcək. Qazaxıstan hakimiyyəti bunu heç zaman yaddan çıxarmamalı və ehtiyatlı olmalıdır. Qazaxıstanda baş vermiş təxribat hadisəsinin digər ucu Ermənistanla Qazaxıstan arasında olan bu mövqə qarşılıqlıdır. Hələlik, bunu dəqiq bilmək olmaz. Yəqin ki, bu ehtimal da köklü surətdə araşdırılmalıdır. Çünki ermənilərin təxribatı hər zaman belədir. Ermənistan Azərbaycanın haqlı mövqeyini müdafiə edən və Ermənistanın yersiz ərazi iddialarına qarşı olan istənilən dövləti özünün düşmən dövlətləri siyahısına əlavə edir. Bax, bunu Qazaxıstan hakimiyyəti heç vaxt unutmamalıdır. Mən düşünürəm ki, Qazaxıstan bu hadisəyə düşmənçilik adı verəcək, lakin Ermənistan, əksinə, buna düşmənçilik donu geyindirəcək. Hətta Ermənistanda, baş verən hadisəni Qazaxıstanın Azərbaycanın haqlı mövqeyini müdafiə etməsinə gətirib çıxaran bəzi qüvvələr də meydana gələcək. Burada, KTMT- də, Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiəsi də ortaya çıxacaq və ermənilər, azərbaycanlılarla qaxaxların eyni kökə malik, türkdilli xalqlar olduğunu da ortaya ataraq şişirdəcəklər”.

Nailə Məhərrəмова

“2019-cı ili Azərbaycan üçün uğurlu il hesab edirlər”

“Mövcud vəziyyəti təhlil etməklə işğal altında olan torpaqlardan 7 rayonun azad ediləcəyi bildirilir”

Rusiya mətbuatı, eləcə də, Rusiyanın tanınmış politoloqları bu il işğal altından olan Azərbaycanın 7 rayonunun azad ediləcəyini bildirlər və məqalələr dərc edirlər. Xələfi Sarkisyanın fərqli siyasət aparmayan Paşinyanın sülh qərarına və çağırışlara müsbət cavab verməsi nə dərəcədə real görünür? Söhbət etdiyimiz müsahiblərimiz bildirdilər ki, Azərbaycan Ordusunun güc və qüdrətinin Ermənistanı vahiməyə salması, bu il işğal altında olan torpaqlarımızın boşaldılmasını qaçılmaz edir.

Millət vəkili Eldəniz Səlimov: “Ermənistanda siyasi və iqtisadi böhran baş verir”

Ermənistanın son 30 il ərzində hakimiyyətdə olan rəhbərləri həmişə işğal olunmuş torpaqlarımızın geri qaytarılmasının əleyhinə olublar. Çünki onlar havadarlarına güvəndirdilər. Son vaxtlar Rusiya mətbuatı və Rusiyanın tanınmış siyasətçiləri 2019-cı ili Azərbaycan üçün uğurlu il hesab edirlər. Mövcud vəziyyəti təhlil etməklə, işğal altında olan torpaqlardan yeddi rayonun azad ediləcəyini bildirlər. Bu barədə Rusiya mətbuatı və informasiya vasitələrində geniş məlumat verilir. Son zamanlar Ermənistanda baş verən siyasi və iqtisadi böhran Ermənistanda çevrilişə səbəb oldu. Bu çevrilişdən erməni xalqı çox şey gözləyirdi və çevrilişdən sonra da Ermənistanda iqtisadi böhran daha geniş vüsət alıb. Paşinyanın Rusiyaya səfəri və Rusiyadan yardım istəməsi bu kimi halların davam etməsinin sü-

tutudur. Paşinyanın havadarları ona təzyiqli göstərsələr, bu məsələnin həllinə nail olmaq olar. Paşinyanın mövqesizliyi nəticəsində, sülh qərarına münasibətdə müsbət rəyin olmasını sual altında qoyur. Zaman keçdikcə, bu məsələlərin həllini tapacağına inanırıq.

Politoloq Elxan Şahinoğlu: “Aprel döyüşlərindən sonra belə bir şans yaranmışdı”

Son günlər bu məsələ ilə bağlı xəbərlər çoxalıb. Guya Rusiya, Ermənistan hakimiyyətinə təsir etməklə, Dağlıq Qarabağın işğalına son qoyacaq. Əslində isə, bu cür xəbərlər keçmiş illərdə də çox yayılırdı və bununla bağlı real bir nəticə olmurdu. Əsas məsələ odur ki, Rusiya, təsiri altında olan Ermənistanı təzyiqli göstərməklə, Dağlıq Qarabağ münasibətinin ədalətli həllini sürətləndirə bilər, bu, onun imkanı daxilindədir. Əslində, aprel döyüşlərindən sonra belə bir şans yaranmışdı. 4 günlük müharibədən sonra Rusiya Ermənistanı başa salmalı idi ki, bu məsələ sülh yolu ilə həll olunmasa, müharibə ehtimalı çox böyükdür. Təəssüf ki, o cür şans əldən verildi. Rusiya Ermənistan hakimiyyətinə təsir etmir. Hesab etmirəm ki, Rusiya hakimiyyətinin Paşinyanla münasibətləri soyuqdu, Dağlıq Qarabağ münasibətini Azərbaycanın xeyrinə həll edəcək. Biz bunu istəyirik, amma bu, o demək deyil ki, Moskvada bizim kimi düşünür və yaxud qeyd-şərtsiz Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonların boşaldılmasına hazırdır. Yəni mən bu məsələdə o qədər də optimist deyiləm.

GÜLYANƏ

Ərdoğan Trampın müşaviri ilə görüşdən imtina edib

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan ABŞ Prezidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Con Boltonun görüş təklifini qəbul etməyib. SİA “Haber7”yə istinadən xəbər verir ki, Boltonun Ərdoğanla görüşmədən Türkiyəni tərk etdiyi bildirilir. O İbrahim Kalın, xarici işlər nazirinin müavini, MİT sədrinin müavini ilə görüşüb. Məlumat əsasən o, eyni zamanda nazirlərlə də görüşməyib. AKP fraksiya iclasından sonra TBMM-də jurnalistlərə açıqlama verən Ərdoğan bildirib ki, Boltonun həmsöhbəti prezident sözcüsü İbrahim Kalındı. Ərdoğan Boltonu tənqid edib. Onun sözlərinə görə, Türkiyənin Suriyadakı kürdlərə qarşı mübarizə etdiyinə dair açıqlamalar böhtandır.

“Türkiyə Suriya vətəndaşlarını qorumaq üçün addımlar atır”

Türkiyə prezidentinin sözcüsü İbrahim Kalın Ağ Evin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Con Boltonla Suriya mövzusunda keçirdiyi danışqların nəticəsi barədə açıqlama verib. Kalının sözlərinə görə, terrorçular Suriyadakı ABŞ qoşunlarının çıxarılması prosesindən istifadə etməməlidirlər.

“Türkiyə və ABŞ terrorçulara, o cümlədən PKK-nın Suriya qanadı YPG-yə Suriyadakı Amerika qoşunlarının çıxarılmasından faydalanmağa imkan verməməlidir”, deyə o bildirib. SİA “Anadolu” agentliyinə istinadla verdiyi xəbərə görə, Ərdoğanın sözcüsü qeyd edib ki, Türkiyə etnik kürdlər də daxil olmaqla Suriya vətəndaşlarını qorumaq üçün addımlar atmağa davam edir.

Ötən il yeni doğulan oğlan uşaqlarına ən çox Yusif adı qoyulub

Ötən il Azərbaycan da yeni doğulan uşaqlara qoyulan adların statistikasını müəyyənləşdirib. Ədliyyə Nazirliyinin saytında yer alan məlumat görə, 2018-ci ildə doğulan oğlan uşaqlarına ən çox Yusif adı qoyulub. Bu ad il ərzində 2505 uşağa verilib. Statistika əsasən, oğlan adlarında sonrakı yerləri Əli (2129), Hüseyn (1929), Uğur (1597), Ömər (1569), Məhəmməd (1381), Murad (1337), Ayxan (1086), Tunar (965), İbrahim (802) tutur.

Ötən il qız uşaqlarına ən çox Zəhra adı verilib (2515). Qız uşaqlarına ən çox qoyulan digər adlar Nuray (1700), Aylin (1610), Zeynəb (1604), Məryəm (1595), Fatimə (1408), Mələk (1347), İnci (1227), Dəniz (1094), Mədinədir (1011). Son beş il ərzində də oğlan və qız uşaqlarına ən çox müvafiq olaraq, Yusif və Zəhra adları verilib. Beş il ərzində 12 min 394 uşağa Yusif, 11 min 810 qız uşağına isə Zəhra adı qoyulub.

Ad	Sayı
Yusif	2505
Əli	2129
Hüseyn	1929
Uğur	1597
Ömər	1569
Məhəmməd	1381
Murad	1337
Ayxan	1086
Tunar	965
İbrahim	802

9 yanvar 2019-cu il

İtaliyanın “L’Opinione” qəzeti Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsindən yazır

İtaliyanın aparıcı “L’Opinione” qəzetində Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsindən bəhs edən məqalə dərc olunub. AZƏRTAC xəbər verir ki, məqalədə ötən ilin dekabr ayında Bakıda “Azərbaycan Respublikası Dağlıq Qarabağ Bölgəsinin Azərbaycanlı İcması” İctimai Birliyinin növbəti qurultayının keçirildiyi, İctimai Birliyə yeni sədrin seçildiyi xatırladılır.

Müəllif məqalədə İctimai Birliyin yeni sədri Tural Gəncəliyevin fikirlərinə yer verir. Sədr bildirib ki, Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində Ermənistan tərəfindən kriminal xunta rejimi yaradılıb. Orada yaşayan erməni əhali, yəni, Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsinin erməni icması qondarma xunta rejiminin total nəzarəti altında saxlanılır. Münaqişənin həlli ilə bağlı danışıqlar prosesində Ermənistan və Azərbaycan münaqişə tərəfləri, Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsinin erməni və azərbaycanlı icmaları isə maraqlı tərəflər kimi müəyyən olunublar. Dağlıq Qarabağın azərbaycanlı icmasının legitim və ayrılmaz hüquqları bərpa olunmadan, o cümlədən onların öz doğma torpaqlarına qayıtması təmin edilmədən münaqişənin ədalətli və davamlı həlli mümkün deyil. Bərabər hüquqlu tərəflər olan bu icmalar arasında Azərbaycanın sərhədləri daxilində sülh şəraitində gələcək birgə yaşayış təşviq edilməlidir.

Məqalədə Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin tarixi barədə ətraflı məlumat verilir. Bildirilir ki, Ermənistan hərbi qüvvələri Dağlıq Qarabağ bölgəsi və 7 ətraf rayon daxil olmaqla Azərbaycan ərazisinin 20 faizini işğal edib. Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən dərhal, tam və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını, azərbaycanlı məcburi köçkünlərin öz doğma yurdlarına qayıtmasını tələb edən beynəlxalq təşkilatların çoxsaylı qərar və qətnamələri, o cümlədən BMT Təhlükəsizlik Şurasının 822, 853, 874 və 884 sayılı qətnamələri yerinə yetirilmir.

Ermənistanda sosial problemlər daha da çoxalır

Cari ildən Yerevan Rusiyadan aldığı qazın hər min kubmetri üçün 150 deyil, 165 dollar ödəyəcək. Artıq fevraldan etibarən əhali istehlak etdiyi mavi yanacaqın hər kubmetrinə görə əlavə vəsait xərcləməli olacaq.

AZƏRTAC erməni KİV-lərinə istinadla xəbər verir ki, ekspertlər bunun Nikol Paşinyan hökuməti üçün yeni problemlər yaradacağını bildirirlər. Rəsmi Yerevan isə vətəndaşlara hələlik bu barədə dəqiq məlumat vermir. Baş nazir vəzifəsini icra edən Nikol Paşinyan məsələ ilə bağlı xalqı əmin etməyə çalışıb ki, danışıqlar aparılır və qiymətlərin qalxmaması üçün əlindən gələni etməyə çalışır. Bundan başqa, 2019-cu ildən Ermənistanda yeni vergilər tətbiq olunub. Hökumət bəzi mal və xidmətlərə olan vergiləri artırıb, bir sıra məhsullara isə aksiz vergisi tətbiq olunur. Hadisələrin bu cür gedişi onu göstərir ki, Nikol Paşinyan hökuməti sərt qışla və xalqın sosial böhran və artırılmış vergilər fonunda etirazları ilə üz-üzə qalacaq. Çünki əhəlinin gəlirləri artıma adekvat deyil. Hökumət qiymət artımına büdcədə yaranan kəsiri aradan qaldırmaq üçün gedir. Vətəndaşların sözlərinə görə, ölkə rəhbərliyi ölkəni elə ağır vəziyyətə salıb ki, bunun qarşısını yeni hökumət də ala bilməyəcək. Onlar üçün mavi yanacaqdan imtina etmək daha əlverişlidir. Onsuz da yaşayış məntəqələrində illərdir alternativ vasitələrdən istifadəyə üstünlük verilir. İnsanlar qədim dövrlərə qayıtdıqlarını bildirirlər.

Niderland radiosunda Azərbaycan həqiqətlərindən danışılıb

Uzun illərdir Niderlandda yaşayan həmyerlimiz, “Connect” təşkilatının sədri, Niderland Jurnalistlər Birliyinin üzvü Vüqar Abbasov yaşadığı ölkənin mətbuatında Azərbaycanla bağlı, xüsusilə Dağlıq Qarabağ mövzusunda davamlı olaraq çıxışlar edir. Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsindən bildirilib ki, bu günlərdə həmyerlimiz yerli SD (Schouwen Duiveland) radiosunda, GeertJan de Bruijnenin aparıcısı olduğu “Te Gast Bij...ROSD” proqramının qonağı olub. Bir saatlıq proqramda Azərbaycan musiqiləri səsləndirilib. Həmyerlimiz Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranma tarixindən, sovet istilasından və xalqımızın 1988-ci ildən başlayan azadlıq mübarizəsindən, eləcə də Ermənistanın Azərbaycan torpaqlarını işğal etməsindən ətraflı söhbət açıb. Həmçinin Azərbaycanın multikultural dəyərlərindən, mətbəxindən ölkəmizdəki Alban kilsələrindən, içərişəhər və digər tarixi abidələrdən danışılıb. Azərbaycanın füsunkar təbiətindən bəhs edən Vüqar Abbasov niderlandlı turizm həvəskarlarını ölkəmizə dəvət edib.

Azərbaycan Rusiya avtomobillərinin beşinci idxalçısıdır

Azərbaycan Rusiya minik avtomobillərinin idxalçıları arasında beşinci yerdədir. AZƏRTAC xəbər verir ki, “AVTOSTAT” analitiklərinin hesablamalarına görə, ötən ilin yanvar-noyabr aylarında Avrasiya İqtisadi Birliyi dövlətləri istisna olmaqla, Rusiyadan digər ölkələrə 26 min minik avtomobili ixrac olunub.

Reyting cədvəlində ilk yeri Rusiya istehsalı olan 6,3 min avtomobil idxal edən Çexiya tutur. Sonrakı yerlərdə Ukrayna (3,8 min) və Özbəkistan (3,1 min) qərarlaşıblar. Lider üçlüyünün arxasından isə müvafiq olaraq 2,9 min və 2,4 min minik avtomobili idxal edən Latviya və Azərbaycan gəlirlər.

“Mehman Hüseynov çoxlu yoğurt yeyir”

Düənən Ədliyyə Nazirliyi yanında İctimai Komitənin üzvləri həbsdə olan blogger Mehman Hüseynovla görüşüblər. SİA-nın məlumatına görə, komitənin üzvü, hüquq müdafiəçisi Sahib Məmmədov görüşdə çəkdiyi fotonu “Facebook” sosial şəbəkəsindəki hesabında paylaşmışdır. Görüşün bir neçə saat əvvəl baş tutduğunu bildirib. Fotolardan da görüldüyü kimi, M.Hüseynovun sağlamlıq vəziyyəti yaxşıdır və onun aclıq keçirmədiyi faktı ortadadır. Belə ki, S.Məmmədov da M.Hüseynovun vəziyyətinin çox əla olduğunu, hətta kökəldiyini deyib. “Mehman Hüseynov maye və duru yeməklər qəbul edir, çoxlu yoğurt yeyir. Onun mədəsində qastrit olduğu deyilir”, bildirən S.Məmmədov M.Hüseynovun bu gün atası ilə də görüşdüyünü də bildirib.

“Atası ona sovqat gətirib. Sovqatın nədən ibarət olduğuna kamerada baxdıq. Mehmanın saxlanma şəraiti ilə də tanış olduq. Onlar 4 nəfərlik yerdə 3 nəfər qalır. İstilik sistemi yaxşıdır, otağında televizor da var. Özünün də saxlanma şəraitindən şikayəti yoxdur”, deyən hüquq müdafiəçisi bildirib. Xatırladaq ki, bir sıra saytlarda və sosial şəbəkələrdə M.Hüseynovun “günlərdir” aclıq aksiyasını davam etdirdiyi iddia edilsə də, Penitensiar Xidmət onun yalnız 26 dekabrda aclıq etdiyini, bir gün sonra isə aksiyanı dayandırdığını bildirmişdi. Bu görüş isə artıq bütün yanlış iddiaları yalan olduğunu bir daha sübuta yetirdi.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

Azərbaycan vətəndaşları 66 ölkəyə vizasız səfər edə bilirlər

Yaşayış yerinin planlaşdırılması sahəsində dünya üzrə lider sayılan “Henley & Partners” şirkəti mütəmadi yenilənən global “Pasportlar indeksi” reytinginin növbəti versiyasını dərc edib. Yeni reytingdə Azərbaycan pasportunun mövqeləri möhkəmlənib. AZƏRTAC yenilənmiş “Pasportlar indeksi” reytinginə əsaslanaraq xəbər verir ki, Azərbaycan vətəndaşları 66 ölkəyə vizasız səfər edə bilirlər. Şirkətin məlumatında deyilir: “Üç ay bundan əvvəl olduğu kimi, 2019-cu ilin əvvəlində də Azərbaycan vətəndaşları dünyanın 66 ölkəsinə vizasız rejimdə səfər etmək imkanına malikdirlər. Son üç ayda indeksdə bir pillə yuxarı qalxmış Azərbaycan hazırda 104 ölkə arasında 74-cü yeri tutur”.

Qeyd edək ki, bir il bundan əvvəl Azərbaycan vətəndaşları dünyanın 63 ölkəsinə vizasız səfər edə bilirdi. 2019-cu ilin əvvəlində İndeksin lideri Yaponiya olub. Bu ölkənin vətəndaşları dünyanın 190 dövlətinə vizasız səfər edə bilirlər. Bir il bundan əvvəl müvafiq göstəricisi 177 ölkə olan Almaniya indeksdə birinci yeri tuturdu. Hazırda Fransa ilə eyni göstəriciyə (188 ölkə) malik olan Almaniya üçüncü yeri onunla bölüşür.

Qeyd edək ki, bir il bundan əvvəl Azərbaycan vətəndaşları dünyanın 63 ölkəsinə vizasız səfər edə bilirdi. 2019-cu ilin əvvəlində İndeksin lideri Yaponiya olub. Bu ölkənin vətəndaşları dünyanın 190 dövlətinə vizasız səfər edə bilirlər. Bir il bundan əvvəl müvafiq göstəricisi 177 ölkə olan Almaniya indeksdə birinci yeri tuturdu. Hazırda Fransa ilə eyni göstəriciyə (188 ölkə) malik olan Almaniya üçüncü yeri onunla bölüşür.

“Qərəzli təşkilatların siyasi oyun qurmaq ənənəsi yeni deyil”

“Mehman Hüseynov yeni həbs edildə demişdim ki, o, kökü beynəlxalq mənbələrə bağlanan “Qrant və şər şəbəkəsinin” qurbanıdır. Bunu təsadüfdən deməmişdim: Azərbaycan ətrafında on illər boyunca oynanılan oyunlara, eyni zamanda Mehman Hüseynovun ailə üzvlərinin həmin dövrdəki açıqlamalarına əsaslanıb demişdim. Mehman Hüseynov, sözün həqiqi mənasında uşaqdır. Yaşı, təhsili, təcrübəsi iddialarına adekvat deyil”. Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında Mətbuat Şurasının sədr müavini Müşfiq Ələsgərli deyib. Mehman Hüseynovun xəbər istehsalı sahəsində təcrübəsiz olduğunu deyən qurumun sədr müavini söyləyib ki, hazırladığı materiallarda hüquqi və etik çərçivələri gözlemir: “Bunu ailəsi də anlayırdı. Qardaşı Emin Hüseynov həmin vaxt mətbuat üçün müsahibəsində açıq mətnlə bildirirdi ki, “Mehman bir sıra hallarda çox ciddi səhvlərə, şişirtmələrə yol verir, ümumiləşdirmələrini makroskopik səviyyədə aparır. Çox mümkündür ki, onun ətrafındakılar Mehmanı davakarlığa, toqquşmaya sövq edirlər, onda eyforik durum yaradırlar”. Bu açıqlamadan aydın görünürdü ki, Mehmanın ətrafında baş verənlərdən ailəsi də məlumatlıdır. Sadəcə onu qoşulduğu şəbəkənin əlindən alıb qoruya bilmirlər. Yuxarıdakı cümlələrin müəllifi olan qardaşı da bu gün həmin şəbəkələrin təsirdədir, “hazır mətnləri” oxuyur”.

M. Ələsgərli qeyd edib ki, özünü “beynəlxalq təşkilat elan etmiş”, reallıqda isə siyasi alətə çevrilən və Azərbaycana qarşı daimi qərəzli mövqe nümayiş etdirən təşkilatların ölkəmiz ətrafında fərqli oyunlar qurmağa çalışması ənənəsi yeni deyil: “Bu şəbəkənin üzvləri nəinki baş verməmiş hansısa hadisədən istifadə edib anti-Azərbaycan təbliğat qururlar, eyni zamanda, özləri müxtəlif təxribatların törədirlər, qondarma hadisələr yaradırlar ki, “danışmağa söz tapsınlar”, ittiham etməyə əsas yaratsınlar. Bu, köhnə taktikadır və çoxdandır ki, ifşa edilib. Amma təəssüf ki, ifşa edilsələr də, əməllərindən əl çəkmirlər, yeni-yeni təxribatlar törədirlər, yeni-yeni qurbanlar hazırlayırlar. Mehman Hüseynov da onların sırasından bir qurbanıdır. Bu uşağın anlaşıqlığından istifadə edib onu həvəsləndirirlər, təxribatlara çəkirlər və hərəketləri ətrafında beynəlxalq kampaniyalar qururlar”. “Çaşqınlıq yaranmasını deyərək onu qeyd edim ki, beynəlxalq rəy Azərbaycana qarşı deyil, çünki bunun üçün əsas da yoxdur. Ortada bir qrup şəxs və təşkilatların oyunu, bu oyunları hazırlayıb icra edən şəbəkə var. Şəbəkəyə prosesi maliyyələşdirən donor institutlardan başlamış, çeşidli ssenarilər hazırlayan institutlara, bu ssenariləri icra edən yerli QHT-lərə qədər çoxsaylı qurumlar daxildir. Bu oyunu çözmək, həqiqəti ortaya çıxarmaq lazımdır ki, əlavə heç kimsə onların qurbanına çevrilməsin”,- deyərək qurum rəsmisi əlavə edib.

Nailə Məhərrəmov

Naxçıvanda iqtisadi, mədəni və sosial rifahın təmin olunması, ordu quruculuğu sahəsində görülən işlər ardıcıl xarakter alıb

Heydər Əliyev ideyalarına sədaqət, Vətənə, yurda bağlılığın nümunəsi olan Naxçıvanda bütün sahələrdə böyük nailiyyətlər əldə edilib. Muxtar respublikanın sürətli sosial-iqtisadi, mədəni inkişafı, burada yüksək səviyyədə infrastrukturun qurulması, dövlət proqramlarının uğurlu icrası yeni-yeni nailiyyətlərin qazanılmasına rəvac verib. Bu mənada, 2018-ci il istər ictimai-siyasi, istərsə də sosial-iqtisadi və mədəni sahələrdə qazanılmış bir sıra uğurlarla yadda qalıb, ötən ilin son ayı da əlamətdar olub.

çox uşaq və gənc, o cümlədən sağlamlıq imkanları məhdud 361 nəfər məşğul olur. 2018-ci ildə muxtar respublika idmançılarının dünya çempionatlarında 2, Avropa çempionatlarında 3, Yeniyyətəmələrin III Yay Olimpiadasında 1, beynəlxalq turnirlərdə 84, Azərbaycan birinciliklərində 99 medal qazanması muxtar respublikada idmanın inkişafı üçün yaradılan hərtərəfli şəraitin nəticəsidir.

Ali Məclisin Sədri Gənclər və İdman Nazirliyinə və idman federasiyalarına aidiyyəti üzrə tapşırıqlar verib, 2018-ci ildə ölkə və beynəlxalq yarışlarda uğurlu nəticələrə görə 7 idmançıya və 4 məşqçi-müəllimə mükafat təqdim edib.

Ulu Öndərimizin əziz xatirəsi Naxçıvan

Dekabrın 10-da Naxçıvan Muxtar Res-

Kənd turizmi inkişaf etdirilir

Turizm üçün çox əlverişli şəraitə malik olan Naxçıvan Muxtar Respublikasında bu sahənin daha da inkişaf etdirilməsi məqsədilə mövcud imkanlardan səmərəli istifadə olunur, mühüm tədbirlər həyata keçirilir. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talıbovun 2018-ci il 29 noyabr tarixli "Ağbulaq Kənd Turizm-İstirahət Bölgəsinin yaradılması haqqında" Sərəncamı da doğma diyarımızda bu sahədə görülən kompleks tədbirlərin tərkib hissəsidir. Əlverişli təbii-coğrafi şəraiti və havası, zəngin flora və fauna ehtiyatı olan, dəniz səviyyəsindən 2000 metr yüksəkdə yerləşən Ağbulaq yaşayış məntəqəsi kənd turizmi üçün böyük potensiala malik olduğuna görə ötən illər ərzində burada mühüm tədbirlər həyata keçirilib. Müasir tələblərə cavab verən məktəb binası, kənd və xidmət mərkəzləri, Ağbulaq İstirahət Mərkəzi tikilərək istifadəyə verilib. Təkcə ötən il 1 milyon 500 min manat dəyərində yenidənqurma işləri aparılıb, 65 ev yenidən qurularaq müasir şəraitlə təmin olunub. Buna görə də Ağbulaq kəndi Turizm-İstirahət Bölgəsi kimi fəaliyyət göstərmək üçün ideal məkana çevrilib. Bölgənin yaradılmasında məqsəd muxtar respublikada kənd turizminin bir bölgənin təmsalında inkişafına nail olmaq və gələcəkdə bu qabaqcıl təcrübəni digər yaşayış məntəqələrində tətbiq etməkdən ibarətdir. Dekabrın 5-də Ağbulaq Kənd Turizm-İstirahət Bölgəsinin təqdimatının keçirilməsi bu baxımdan əlamətdar hadisədir.

Təqdimat münasibətilə tədbir iştirakçılarını və sakinləri təbrik edən Ali Məclisin Sədri digər mühüm bir məsələyə toxunaraq deyib: "Ağbulaq kəndində ilin bütün fəssillərində turizmi inkişaf etdirmək mümkündür. Təbiəti, havası və müasir infrastrukturunu kənddə istər yaz, yay və payız, istərsə də qış turizminin inkişafı üçün geniş imkanlar açıq. Qış turizminin inkişafı sahəsindəki imkanları nəzərə alınaraq kənddə dağ-xizək mərkəzinin qurulmasına başlanılmışdır. Turizmin inkişafı sahəsində həyata keçirilən tədbirlər Ağbulaq kəndini təkcə muxtar respublikada deyil, ölkəmizdə və dünyada tanıtmaqdadır. Ağbulaq Kənd Turizm-İstirahət Bölgəsi internet vasitəsilə turistlərə təqdim olunacaqdır. Turistlərin Ağbulaq kəndinə gəlməsi isə turizmin canlanmasına və ölkəmizin inkişafına töhfə verəcəkdir".

Həmin gün Ali Məclisin Sədri Ağbulaq Xizək Mərkəzində aparılan tikinti işləri ilə tanış olub, işlərin keyfiyyətlə görülməsi və təhlükəsizlik qaydalarına əməl olunması barədə

tapşırıqlar verib.

Onu da deyək ki, Ağbulağın gözəl təbiəti, təmiz havası və suyu, ekoloji təmiz qidalı insanlar fiziki və mənəvi bərpasına təsir edən dəyərsiz amillər olduğu üçün burada hətta səhiyyə turizminin inkişafı üçün də geniş imkanlar var. Xüsusilə böyük meqapopolislərin əhəli üçün şəhərin səs-küyündən uzaqda, sakit guşədə istirahət etmək çox cəlbəedici və Ağbulaq bu baxımdan gözəl ünvandır.

İdman sahəsində ardıcıl uğurlar qazanılır Muxtar respublikada müasir idman infrastrukturunun yaradılması gənclərin sağlamlığının qorunmasında, onların asudə vaxtlarının səmərəli təşkilində və istedadlı gənclərin üzə çıxarılmasında mühüm rol oynayır. Yaradılan şərait, göstərilən diqqət və qayğı nəticəsində hazırda muxtar respublikada bütün yaş qrupları üzrə bədən tərbiyəsi və idmanla məşğul olan yeniyyətəmə və gənclərin sayı gündən-günə artmaqdadır. Bu gün muxtar respublikada idmanla 27 mindən

publikası Ali Məclisində keçirilən "Naxçıvan Muxtar Respublikasında bədən tərbiyəsi və idmanın hazırkı vəziyyəti və qarşıda duran vəzifələr haqqında" müşavirə də uşaqların, yeniyyətəmələrin və gənclərin sağlamlığının qorunması və idmanın inkişafı üçün vacib məsələlərin gündəmə gətirilməsi ilə yadda qalıb.

Ali Məclisin Sədri müşavirədə sağlam cəmiyyət quruculuğunda və gənclərlə işin düzgün təşkilində bədən tərbiyəsi və idmanın mühüm rolu olduğunu vurğulayaraq deyib: "Bədən tərbiyəsi və idmanla məşğul olmaq təkcə yarışlarda iştirak etmək və yüksək nailiyyət əldə etmək məqsədi daşımır, eyni zamanda, zərərli vərdişlərin qarşısının alınmasında, əhəli sağlamlığının təmin olunmasında mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu xüsusi əsas götürərək ona nail olmalıyıq ki, muxtar respublikada bədən tərbiyəsi və idman sahəsində yaradılanlardan bütün vətəndaşlar, o cümlədən gənclər səmərəli istifadə edə bilsinlər".

Muxtar Respublikasında daim yad edilir

Tarixi xilaskarlıq missiyasını həyata keçirərək muxtar respublikamızı və ölkəmizi qaranlıqlardan, təhlükələr girdabından qurtaran, aydınlığa çıxaran ulu öndər Heydər Əliyevin əziz xatirəsi daim yad edilir, müstəqil Azərbaycanın bu günü və gələcəyi naminə həyata keçirdiyi tədbirlər xalqımız tərəfindən minnətdarlıqla xatırlanır. Hər il olduğu kimi, ötən il dekabrın 12-də də müasir Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin əziz xatirəsi Naxçıvan Muxtar Respublikasında yad edilib.

Ali Məclisin Sədri ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin Naxçıvan şəhərindəki abidəsi önünə tər gül dəstəsi qoyub, xalqımızın böyük oğlunun xatirəsinə ehtiramını bildirib, Heydər Əliyev Muzeyinə gələrək görkəmli dövlət xadiminin həyatını və çoxşaxəli dövlətçilik fəaliyyətini əks etdirən eksponatlara

Naxçıvanda iqtisadi, mədəni və sosial rifahın təmin olunması, ordu quruculuğu sahəsində görülən işlər ardıcıl xarakter alıb

baxıb.

Naxçıvan İslam Mədəniyyətinin Paytaxtı missiyasını uğurla yerinə yetirdi

Qədim Naxçıvan İslam və türk dünyası üçün böyük əhəmiyyət kəsb edən bir diyardır. Naxçıvan tarixin bütün dövrlərində İslam və türk dünyasına, ümumilikdə isə bəşər tarixinə böyük töhfələr verib, görkəmli şəxsiyyətlər bəxş edib. Bu gün muxtar respublikadakı türk-İslam abidələri bu zəngin tarixi keçmişi bir daha göstərir. Buna görə də İslam

yetirdi. Bütün bunlar bir daha onu göstərdi ki, Naxçıvan beynəlxalq səviyyəli tədbirlərin keçirilməsində böyük təcrübəyə malik bir diyar olmaqla yanaşı, həm də milli dəyərlərin yaşadığı, dini həmrəyliyin təmin olunduğu, Azərbaycan xalqının böyük mədəniyyətinin ən qədim dövrlərdən bəri qorunub saxlanıldığı bir məkandır. Ali Məclisin Sədrinin dediyi kimi: "Azərbaycan müstəqillik qazandıqdan sonra Naxçıvan Muxtar Respublikasında İslam dəyərlərinə yeni yanaşmanın - elmi baxışın əsası qoyulmuş, türk-İslam mədəniyyəti abidələri tədqiq olunmuş, Naxçıvan İslam mədəniyyətinin əsas inkişaf mərkəzi kimi bir daha öz təsdiqini tapmışdır".

Dekabrın 15-də Naxçıvan şəhərindəki Heydər Əliyev Sarayında "Naxçıvan İslam

iki tərəf üçün faydalı olduğunu qeyd edib.

Muxtar respublikanın bütün bölgələri abadlaşır, inkişaf edir

Bu gün muxtar respublikanın bütün bölgələri abadlaşır, inkişaf edir, gözəl yollar, gözoxşayan binalar, yeni-yeni sosial obyektlər tikilib istifadəyə verilir. Şahbuz da müasir infraquruculuğa malik olan rayona çevrilib. Həyata keçirilən infraquruculuq layihələri, xüsusilə içməli su və kanalizasiya sistemlərinin qurulması rayon əhalisinə göstərilən qayğının daha bir ifadəsidir. 15 minə yaxın əhaliyə xidmət göstərən yeni sistem gələcəkdə əhali artımı da nəzərə alınmaqla uzun illər istismar olunacaq. Təmizləyici qurğunun istifadəyə verilməsi 100 milyon kubmetr həcmi olan Heydər Əliyev Su Anbarının çirklənməsinin qarşısını alacaq, eyni zamanda, su anbarında balıqçılığın inkişafı üçün problemlər yaranmayacaq. Dekabrın 17-də Şahbuz şəhərində təmizləyici qurğular sistemi istifadəyə verilib.

Ali Məclisin Sədri bu münasibətlə keçirilən tədbirdə iştirak edib, Ağbulaq Kənd Turizm-İstirahət Bölgəsində və təmizləyici qurğunun ətrafında aparılacaq yaşllaşdırma tədbirlərinin layihəsinə baxıb, müvafiq tapşırıqlar verib.

Azərbaycanın tarixi keçmişinə göstərilən diqqətin növbəti nümunəsi

Qədim diyarımızda muzeylərin fəaliyyətinin canlandırılması, muzey şəbəkələrinin genişləndirilməsi sahəsində də mühüm işlər görülür. Ali Məclisin Sədrinin dediyi kimi: "Muzeylər xalqımızın milli mədəniyyət nümunələrini özündə yaşadan müqəddəs yerlərdir. Ona görə də muzeylər daim zənginləşdirilməli, qorunmalı və ziyarət olunmalıdır". Muxtar respublikada yeni muzeylərin yaradılması, muzey fondlarının zənginləşdirilməsi və internet saytlarının istifadəyə verilməsi də tariximizin təbliğinə, onun gələcək nəsillərə çatdırılmasına xidmət edir. Hazırda muxtar respublikada fəaliyyət göstərən 30 muzeydən 17-si son 20 ildə yaradılıb. Dekabrın 20-də Şərur Rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyinin 4 mərtəbədən ibarət olan yeni binasının istifadəyə verilməsi də bu sahədə görülən işlərin davamıdır.

Açılış tədbirində iştirak edən Ali Məclisin Sədri qarşıya qoyulan vəzifələrin uğurla yerinə yetiriləcəyinə, Şərur rayonunun tarixinin muxtar respublika tarixinin bir hissəsi kimi öyrəniləcəyinə və qorunub saxlanılacağına əminliyini bildirib, muzey işçilərinə fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıb.

Qeyd edək ki, Şərur Rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyi ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin 1980-ci ildə rayonlarda Tarix-Diyarşünaslıq muzeylərinin yaradılması

haqqında imzaladığı qərara əsasən yaradılıb. Ötən dövrdə muzeyin fondu eksponatlarla zənginləşdirilib. Bu gün muzeyin fondunda 7 mindən artıq eksponatın olması Şərur rayonunun qədim tarixə və zəngin mədəniyyətə malik olmasının göstəricisidir. Rayonda Qazma mağarası, Oğlanqala, Qız qalası, Maxta Kültəpəsi və digər tarixi yerlər bu ərazilərin ilk insan yaşayış məskəni olduğunu sübut edir. Bunun nəticəsidir ki, Şərur Rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyində bütün tarixi inkişaf dövrlərinə aid eksponatlar mövcuddur.

Vətənimizin müdafiəsi zamanı sağlamlığını itirənlər, şəhid ailələri diqqət mərkəzindədir

Muxtar respublikamızda Vətənimizin müdafiəsi zamanı sağlamlığını itirənlərə, şəhid ailələrinə dövlətimiz tərəfindən hər zaman yüksək diqqət və qayğı göstərilir. Müharibə əlilləri, şəhid ailələri mənzillə təmin olunur, onlara minik avtomobilləri verilir, müalicələrinə kömək göstərilir. Görülən işlərin davamı olaraq, dekabrın 20-də Şərur rayonunda sağlamlıq imkanları məhdud 2 Azərbaycan Vətən Müharibəsi iştirakçısına, Çernobil Atom Elektrik Stansiyasında baş vermiş qəzanın aradan qaldırılmasında iştirak edən 1 nəfərə və 1 hərbi xidmət dövrü əlilinə mənzil təqdim olunub, 1 Çernobil əlilinə isə "NAZ-Lifan 320" markalı minik avtomobili verilib.

Ali Məclisin Sədri xidməti vəzifələrini layiqincə yerinə yetirdiklərinə görə mənzil və avtomobillə təmin olunanlara təşəkkürünü bildirib, onlara yeni mənzillərində rahat və firavan həyat arzulayıb, mənzillərin orдерlərini və avtomobilin açarını təqdim edib.

Yaradılan şərait, göstərilən qayğı Naxçıvan teatrının inkişafına yol açıb

Dekabrın 22-də Naxçıvan Dövlət Musiqili Dram Teatrında dahi Azərbaycan şair-dramaturqu Hüseyn Cavidin "Xəyyam" dramı əsasında hazırlanmış eyniadlı tamaşaya baxış olub.

Ali Məclisin Sədri tamaşaya baxıb, sonra səhnə arxasına keçərək yaradıcı heyətlə görüşüb, uğurlu tamaşa münasibətilə kollektivi təbrik edərək deyib: "Naxçıvan teatrında çox dəyərli əsərlər tamaşaya qoyulmuşdur. Bu gün təqdim olunan "Xəyyam" tamaşası da uğurlu alınmışdır. Fəlsəfi dram əsərlərinin səhnəyə qoyulması üçün rejissor işi və aktyor sənəti mühüm amildir. "Xəyyam" tamaşasında da uğurlu və yaradıcı rejissor işi və aktyor sənəti vardır.

lam və türk mədəniyyətlərinin dünya səviyyəsində təbliğində yaxından iştirak edən beynəlxalq təşkilatlar Naxçıvana xüsusi diqqət yetirirlər.

Dekabrın 15-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibov İslam Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatının Baş direktorunun müavini Əminə Əl-Həcri və TÜRKSOY-un baş katibinin müavini Fırat Purtaş ilə görüşüb.

Ali Məclisin Sədri Naxçıvan şəhərinin 2018-ci il üçün İslam Mədəniyyətinin Paytaxtı seçilməsini, İslam Mədəniyyətinin Paytaxtı və TÜRKSOY-un tədbirlərinin birgə keçirilməsini yüksək dəyərləndirib, Naxçıvanda Türk Universitetinin yaradılması, eləcə də müxtəlif istiqamətlər üzrə əlaqələrin inkişafı sahəsində potensialın olduğunu bildirib. Fırat Purtaş türkdilli ölkələr arasındakı əlaqələrin inkişafına verdiyi töhfələrə görə Ali Məclisin Sədrinə TÜRKSOY-un "25-ci il Xatirə Medalı"nı təqdim edib.

Müxtəlif mədəniyyətlərin kəsişdiyi, geostrategi baxımdan çox əhəmiyyətli bir məkanda yerləşən Naxçıvan qədim sivilizasiyanın şanlı varisi kimi ötən il İslam Mədəniyyətinin Paytaxtı missiyasını uğurla yerinə

Mədəniyyətinin Paytaxtı - 2018" in bağlanış tədbiri keçirilib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri, Naxçıvan şəhərinin 2018-ci il üçün İslam Mədəniyyətinin Paytaxtı elan edilməsi ilə əlaqədar yaradılmış Təşkilat Komitəsinin sədri Vasif Talibov, İslam Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatının baş direktorunun müavini Əminə Əl-Həcri, Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev və TÜRKSOY-un baş katibinin müavini Fırat Purtaş "Naxçıvan İslam Mədəniyyətinin Paytaxtı - 2018" in bağlanış tədbirində iştirak ediblər.

Dekabrın 17-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibov Türkiyə Respublikası Ərzurum Vilayətinin valisi Okay Memiş və onun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Ali Məclisin Sədri qonaqları Naxçıvanda görməkdən məmnunluğunu bildirərək deyib ki, Azərbaycanın inkişafı Türkiyənin inkişafı, Türkiyənin inkişafı isə Azərbaycanın inkişafıdır. Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə Ərzurum vilayəti arasındakı münasibətlərin tarixinə diqqəti çəkən muxtar respublika rəhbəri qarşılıqlı əlaqələrin inkişafının hər

Naxçıvanda iqtisadi, mədəni və sosial rifahın təmin olunması, ordu quruculuğu sahəsində görülən işlər ardıcıl xarakter alıb

Əvvəli Səh. 9

Aktorların çox hissəsinin gənc olması na baxmayaraq, səhnədə bunu hiss etmək mümkün deyildi. Rollar məharətlə ifa olunurdu. Bütün bunlar istedadla yanaşı, həm də sənətə olan sevginin nəticəsidir".

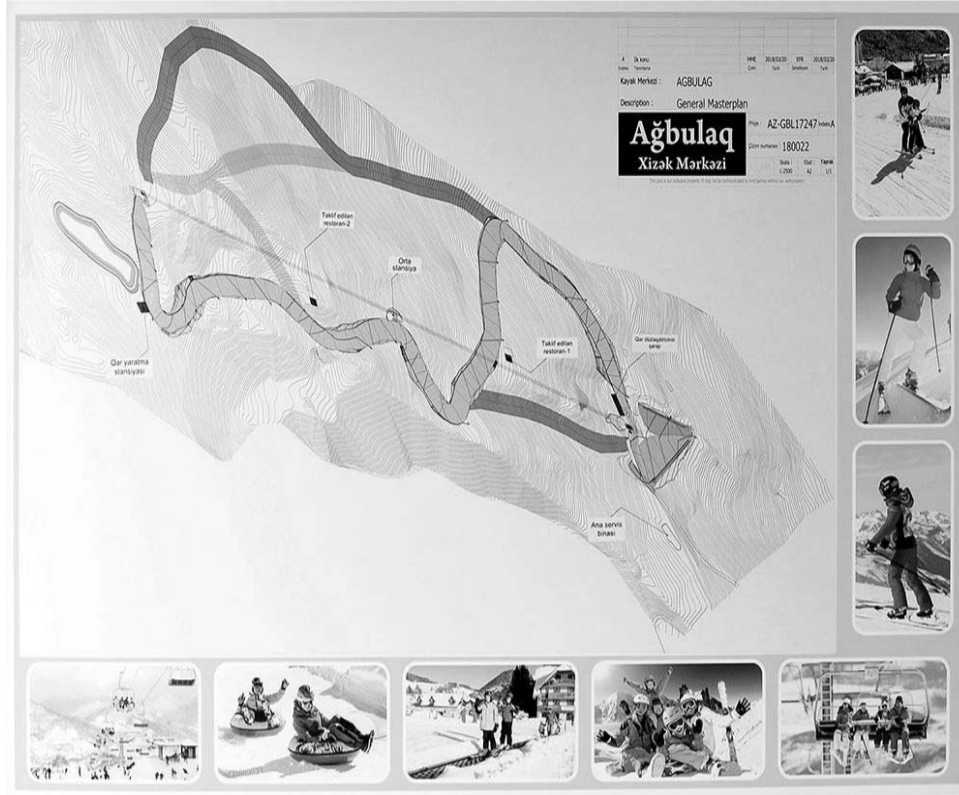
Ali Məclisin Sədri yaradıcı kollektivə bir daha təşəkkürünü bildirib, onları qarşıdan gələn Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il bayramı münasibətilə təbrik edib.

Sosial-iqtisadi və ictimai-mədəni həyatda yeni-yeni uğurlar əldə edilir

Ulu öndərimiz Heydər Əliyevin siyasi xəttinin uğurla davam etdirilməsinin nəticəsidir ki, ötən il də inkişaf və sabitlik ünvanına çevrilən, İslam Mədəniyyətinin Paytaxtı və ölkəmizin Gənclər Paytaxtı adını şərəflə daşıyan Naxçıvanın sosial-iqtisadi və ictimai-mədəni həyatında əlamətdar hadisələrlə yadda qalıb. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin muxtar respublikaya növbəti səfəri və bu zaman əhəmiyyətli infrastruktur obyektlərinin istifadəyə verilməsi 2018-ci ilin ən mühüm hadisəsi olub. Naxçıvanda ötən il bütün sahələrdə inkişaf təmin olunub, əhalinin həyat səviyyəsi daha da yaxşılaşıb, enerji və ərzaq təhlükəsizliyi təmin edilib. Təsədüfi deyil ki, 2017-ci ilə müqayisədə 2018-ci ildə ümumi daxili məhsulun həcmi artaraq 2 milyard 422 milyon manata yaxın olub. Ümumi daxili məhsulun 57 faizdən çoxu istehsalın payına düşüb ki, bu da davamlı və tarazlı inkişafın əsas göstəricisidir. Göstərilən maliyyə dəstəyi sayəsində ötən il muxtar respublikada 49 yeni istehsal və xidmət sahəsi fəaliyyətə başlayıb. İstehsal edilən sənaye məhsulunun həcmi artaraq 900 milyon manata yaxın olub. Görülən tədbirlər kənd təsərrüfatının inkişafına da öz təsirini göstərərək, muxtar respublikada 411 milyon manatdan çox kənd təsərrüfatı məhsulları istehsal olunub. Bu da 2017-ci ilə müqayisədə 4 faiz çoxdur. Sahibkarlığın inkişafı üçün yaradılmış əlverişli şəraitin nəticəsində bu gün muxtar respublikada 383 növdə məhsul istehsal olunur, 350 növdə məhsula olan tələbat isə tamamilə yerli istehsal hesabına ödənilir.

Bütün maliyyə mənbələri hesabına kapital qoyuluşlarının həcmi artaraq 927 milyon 993 min manat təşkil edib. İnvestisiya qoyuluşlarının 93 faizi bilavasitə tikinti-quraşdırma işlərinə sərf olunub. Şəhər və rayon mərkəzlərində, kəndlərdə istifadəyə verilən sosial obyektlər, tikilən inzibati binalar, yaradılan istehsal sahələri insanların məskunlaşmasını, rahatlığını təmin edib, 7 kənd və 7 xidmət mərkəzi, Babək rayonunda bir yaşayış binası tikilərək istifadəyə verilib.

Dekabrin 27-də beşinci çağırış Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin doqquzuncu sessiyasında Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafının yekunları ilə əlaqədar məruzəsində bu faktları qeyd edən Ali Məclisin Sədri deyib: "Heç şübhəsiz ki, bu uğura dövlət başçısının göstərdiyi böyük diqqət və qayğı, eləcə də ölkəmizdə və onun Naxçıvan Muxtar Respublikasında davam və inkişaf etdirilən Heydər Əliyev siyasi xətti və çəkilən zəh-

mət sayəsində nail olunmuşdur".

Sessiyada 2019-cu il muxtar respublikada "Ailə təsərrüfatları" ili kimi qəbul olunub.

Ordu quruculuğu siyasəti uğurla davam etdirilir

Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev tərəfindən əsası qoyulmuş ordu quruculuğu siyasəti bu gün Naxçıvan Muxtar Respublikasında uğurla davam etdirilir. Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun silah arsenalı və maddi-texniki təminatı gücləndirilir, şəxsi heyətin sosial-məişət şəraiti yaxşılaşdırılır, mənəvi-psixoloji hazırlığı və döyüş ruhu daha da artırılır. Məhz buna görə də 2018-ci il Naxçıvanın şanlı hərbi tarixinə qızıl hərflərlə yazılıb. Naxçıvan Əlahiddə Ümumqoşun Ordu 1992-ci ildə işğal olunmuş Günnüt kəndinə və ətraf ərazilərə, ümumilikdə, 11 min hektar sahəyə nəzarəti qaytarıb, ön xətdə və dayaq məntəqələrində etibarlı müdafiə sistemi yaradılıb.

Bu gün muxtar respublikadakı hərbi hissələrdə də infrastrukturun müasirləşdirilməsi istiqamətində mühüm işlər görülür. Dekabrın 31-də Babək rayonunun Gərməçataq və Buzqov kəndlərindəki hərbi hissələr üçün yeni əsgəri-məişət komplekslərinin istifadəyə verilməsi infrastrukturun daha da möhkəmləndirilməsi istiqamətində həyata keçirilən işlərin davamıdır.

Bu münasibətlə keçirilən tədbirdə iştirak edən Ali Məclisin Sədri binada yaradılan şəraitlə və xidmətin təşkili ilə maraqlanıb, ön xətdə xidmətin təşkili və döyüş növbətçiliyinin aparılması ilə bağlı tapşırıqlar verib.

Həmin gün Ali Məclisin Sədri Buzqov kəndində yerləşən hərbi hissənin əsgəri-məişət yaşayış kompleksinin də açılışında iştirak edib.

Ali Məclisin Sədri şəxsi heyəti Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il bayramı, o cümlədən əsgəri-məişət kompleksinin istifadəyə verilməsi münasibətilə təbrik edərək deyib: "Bu gün muxtar respublikada yerləşən ordu, birləşmə və hissələr istənilən döyüş tapşırığını yerinə yetirməyə qadirdir. Muxtar respublikanın

2019-cu ildə də inkişafın və sabitliyin davam etdiriləcəyinə təminat verir

Muxtar respublikada bütün sahələr üzrə əldə olunan nailiyyətlər 2019-cu ildə də inkişafın və sabitliyin davam etdiriləcəyinə təminat verir, birlik və həmrəyliyi daha da möhkəmləndirir. Sürətli inkişafın, dayanıqlı sabitliyin, monolit birliyin nəticəsidir ki, dekabrın 31-də Naxçıvan şəhər sakinləri və şəhərimizin qonaqları həmrəylik bayramını və yeni ilin gəlişini böyük ruh yüksəkliyi və bayram gəzintisi ilə qeyd ediblər.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vəlif Talıbov ailə üzvləri ilə birlikdə bayram şənliyinə gəlib.

Gecə saatlarında Naxçıvan şəhərinin mərkəzi meydanında möhtəşəm bayram atəşfəşanlılığı olub, yeni il xoş ovqat və böyük təntənə ilə qarşılanıb. Bu, el-obaya, yurda bağlılığın misilsiz nümunəsini göstərən naxçıvanlıların həm də 2018-ci ili uğurla yola saldıqlarını və 2019-cu ildə yeni-yeni nailiyyətlər qazanmaq əzmində olduqlarını

ərazisi etibarlı qorunur, ordu, birləşmə və hissələrin şəxsi heyətlərinin döyüş qabiliyyətini artırmaq üçün tədbirlər görülür, hərbi hissələr müasir silah-sursatla təmin olunur, təlimlər keçirilir, əsgərlərin yaşayış şəraiti yaxşılaşdırılır. Gərməçataq və Buzqov kəndlərində əsgəri-məişət komplekslərinin istifadəyə verilməsi də bu sahədə görülən işlərin davamıdır".

Ali Məclisin Sədri xidmətin nümunəvi təşkilində komandir heyətinin üzərinə mühüm vəzifələr düşdüyünü bildirib, şəxsi heyət arasındakı birliyin daha da möhkəmləndirilməsi və yaradılan şəraitdən səmərəli istifadə olunması ilə bağlı tapşırıqlar verib.

Həmin gün Naxçıvan Muxtar Respublikası Psixi və Ağciyər Xəstəlikləri dispanserlərində, Onkoloji və Yoluxucu Xəstəliklər mərkəzlərində müalicə alan xəstələrə və tibb işçilərinə bayram sovgatları paylanıb, müxtəlif adda ərzaq məhsulları anbarlara təhvil verilib.

Əldə olunan nailiyyətlər

nı ifadə edirdi. Muxtar respublikada elmi əsaslara söykənən böyük quruculuq siyasəti də buna geniş imkanlar açıb.

Naxçıvanın 30 ilə yaxın bir dövrdə blokada olmasına baxmayaraq, vətənpərvərliklə görülən işlər onu beynəlxalq tədbirlərin keçirildiyi mühüm informasiya məkanına çevirib. Prezident İlham Əliyevin sədri olduğu "Caspian European Club"un Azərbaycanın iqtisadi regionlarının 2017-ci və 2018-ci illər üçün hazırladığı illik investisiya reytingi üzrə Naxçıvan Muxtar Respublikasının iki dəfə ard-arda lider olması da doğma diyarımızda iqtisadi, mədəni və sosial rifahın təmin edilməsi sahələrində həyata keçirilən kompleks tədbirlərin nəticəsidir. Bu, həm də muxtar respublikamızda görülən işlərə Azərbaycan dövlətinin göstərdiyi böyük diqqətin, verilən yüksək qiymətin növbəti nümunəsidir.

Rauf Kəngərli
AZƏRTAC-ın Naxçıvan bürosunun rəhbəri

Bakı Slavyan Universitetində yanvar ayının 3-dən etibarən qış imtahan sessiyası başlayıb. BSU-nun rektoru, professor Nurlana Əliyeva imtahan sessiyası ərəfəsində universitetdə ciddi hazırlıq işlərinin aparıldığını, şəffaflığın təmin edilməsi üçün lazımı şərait yaradıldığını vurğulayıb.

Rektor imtahandan öncə, hər bir kursun tələbələri ilə ayrı-ayrılıqda görüş keçirdiyini, onlara öz tövsiyələrini verdiyini, imtahanlarda biliyin yeganə meyar olmasının izah edildiyini bildirdi. O, imtahan dövründə tələbələrə məsləhət saatlarının keçirildiyini də qeyd edib. N.Əliyeva bildirdi ki, universitetdə imtahan sessiyasının mövcud qaydalara uyğun təşkil edilməsi, tələbələrə biliyin qiymətləndirilməsində şəffaflığın və obyektivliyin təmin olunması, daxil olan şikayətlərin, qısa zamanda, araşdırılıb müvafiq qərarların qəbul edilməsi üçün Operativ qərargah və Munaqişə Komissiyası yaradılıb.

BSU rektoru universitetdə bütün imtahanların, bir qayda olaraq, yazılı formada aparıldığını deyib. Qeyd edək ki, qaydalara uyğun olaraq, imtahanlararası müddət 3 gündən az olmamalıdır. İmtahanlara ayrılmış vaxt isə 3 saat müəyyənləşdirilib. İmtahan sessiya-

BSU-da qış imtahan sessiyasına start verilib

sı ilə bağlı yaradılmış qərargahın rəhbəri Beynəlxalq Münasibətlər Kafedrasının müdiri, professor Həbib Məmmədovdur. O, imtahanların müşahidə kameraları quraşdırılmış xüsusi auditoriyalarda keçirildiyini bildirir və nəticələrin imtahan başa çatdıqdan az sonra elan edildiyini qeyd edir. Qərargah

rəhbəri tələbələrə şikayətlərinə onların özlərinin və valideynlərinin iştirakı ilə baxıldığını, buraxılmış səhvlərin bir-bir izah edildiyini, bir sözlə, ədalətə, obyektivliyə tam zəmanət verildiyini vurğulayıb.

H.Məmmədov qərargahın iş rejimi barədə də məlumat verib. Qərargah rəhbərinin sözlərinə görə, imtahandan əvvəl qərargah üzvləri tərəfindən auditoriyalara baxış keçirilir, çatışmazlıqlar dərhal aradan qaldırılır. O, imtahanlarla bağlı şikayətlərə əvvəlcə dekanlıq nəzdində fəaliyyət göstərən Munaqişə Komissiyalarında, məsələ burada həllini tapmadığı təqdirdə isə, universitetin Munaqişə Komissiyasında baxıldığını bildirir. H.Məmmədov qeyd edib ki, şikayətlərin

araşdırılmasında valideynlər də iştirak edir. Həmişə olduğu kimi, bu il də imtahan sessiyası ərzində Mətbuat Xidməti tərəfindən imtahanlara ictimai nəzarət həyata keçirən mediaturların təşkilinə nəzərdə tutulub.

ZÜMRÜD

Səni deyirlər

İLHAM

Deyilənlərə və yazılanlara görə, dinindən və dilindən, millətindən asılı olmayaraq, hər bir bəşər övladının bu və ya digər formada istedadı var. Yetər ki, bu istedad aşkarlansın və yaxud nümayiş etdirilsin. Təbii ki, bundan qazanan cəmiyyətlər olacaq.

Amma razılığa ki, bəzən elə dar düşüncəli məxluqlar olur ki, istedadlarını pislik etməyə, dövlətin və xalqın imicinə zərər vurmağa həsr edirlər. Dərinə gedib, qismən də olsa, araşdırmalar apardıqda, məlum olur ki, milli və dövlətçilik maraqlarına zərər vuran üsullərin sifariş verənlərinin hamısı xarici qüvvələrdir. İş birliyinin səbəbi də maliyyə vəsaiti əldə etməkdir. Söz yox ki, satqınlığın, xəyanətin qarşılığında maddiyyatın dayanması ən böyük ittihama və qınağa layiqdir. Belələrində heç bir halda bəraət ola bilməz. Təəssüflə demək olar ki, qrant layihələri icraçısı olmaq istəyi ilə müəyyən məkrli qüvvələrə satılanlar sırasında Azərbaycan müxalifətinin liderləri və ya onlara bağlı olan qezet və sayt əməkdaşları da var. Elə də uzağa getməyək, "Turan" informasiya agentliyinin direktoru Mehman Əliyevin, "Xural" qezetinin baş redaktoru Əvəz Zeynalının, "Azadlıq" radiosunun şər-böhtan yazan əməkdaşı Xədicə İsmayılın və onlara zəhər verən "Milli Şura"-nın sədri Cəmil Həsəninin, AXCP sədri Əli Kərimlinin, Müsavat başqanı Arif Hacılinin və digərlərinin adlarını qeyd etməklə, ümumi mənzərəni əhatə etmək olar. Bəlli olar ki, bu məxluqların əsas fəaliyyət istiqamətləri, nə yolla olursa - olsun, istedadlarını Azərbaycanın beynəlxalq aləmdəki imicinə zərər vurmağa sərf etməkdir. Halbuki bu üsulləri Azərbaycan cəmiyyəti yaxşı tanıyır. Hər kəsə məlumdur ki, M.Əliyev dünyada terrorun və tərribatların ideya müəllifi olan Corc Sorosun Azərbaycanda nümayəndəsi olub. X.İsmayıl bu yaxınlarda Sorosdan 500 min avro qrant alıb. Ə.Kərimlinin, A.Hacılinin, C.Həsəninin maliyyə problemlərini, məhz "Soros" fondu həll edir. Dəfələrlə C.Həsəninin və A.Hacılinin Avropa və ABŞ-a səfərlərini, məhz "Soros" fondu maliyyələşdirib. Gülüş doğuran məqam ondan ibarətdir ki, bu torbalı məxluqlar indi gəlib insanlara haqqdan-ədalətdən moizə oxuyurlar, insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsindən dəm vururlar.

İndi də bu torbalı məxluqlar ortaya yeni bir mövzu atıblar: həbsdə olan Mehman Hüseynov adlı şəxsin azad edilməsi üçün aksiyalar keçirmək. Sosial şəbəkələrdə hay-küy qaldırıb, müxtəlif şoular yaradan bu üsullər "Ac həriflər" tamaşasından bir epizodu götürüb oynamaq üçün aclıq aksiyası deyilən absurd bir aksiya da keçirirlər. Halbuki M.Hüseynovun özü həbsxanada normal şəraitdə saxlandığını və aclıq aksiyası kimi mənasız aksiyanı dayandırdığını bildirib. Artıq Ədliyyə Nazirliyinin Penitensiar Xidməti də M.Hüseynovun aclıq aksiyasını dayandırdığı barədə rəsmi məlumat yayıb. Bu halda, sual olunur: hay-küy qaldırmaq, şou yaratmağa nə lüzum? Görünür, bu məsələdə də, qoca senyor Corc Sorosun göstərişinin əlamətləri var.

Ümumiyyətlə, sosial şəbəkələrə nəzər yetirdikdə, məlum olur ki, müxalifət partiyalarının mövcudluğuna ehtiyac qalmır. Çünki C.Həsəni, Ə.Kərimli, A.Hacı və digərləri sosial şəbəkələrdə partiya rəhbərləri kimi deyil, özlərini blogger olaraq təqdim edirlər. Hər gün, demək olar ki, sözügedən şəxslər sosial şəbəkələr vasitəsilə statuslar paylaşır və videolar yayırlar. Məlumatlar da təsdiq edir ki, bu şəxslər, məhz statuslarına və videolarına görə, maliyyə yardımı əldə edirlər. Bunu özünə şəərəfsiz və yaramaz adını götürmüş Vidadi İsgəndərli, eləcə də, qurumsaq, səfeh ayamalığı Orduxan Teymurxan da paylaşdıqları videolarda qeyd edirlər. Açıq şəkildə bildirirlər ki, Ə.Kərimli, A.Hacı və C.Həsəni onların qara pullarına şərik olurlar. Əminliklə, demək olar ki, maraqların toqquşması yaxın vaxtlarda bu üsullər arasında ciddi toqquşmaların və qarşıdurmaların yaranmasına gətirib çıxaracaq. Daha doğrusu, artıq səngərlər qazılıb, yaxın günlərdə tərəflərarası mübarizənin başladığı qeyd olunacaq. Ancaq bir fakt-fakt olaraq qalır. Bu gədələr heç zaman düzəlməyəcəklər.

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Sifarişlə işləyən erməni qulbeçələri

“Demokrat” maskası altında ölkəmizin əleyhinə çirkin təbliğat kampaniyasına rəvac verənlərdən çox yazsaq da, milli mənlilik şüurundan uzaq, mental çürümə xəstəliyinə mübtəla olmuş bu məxluqlar çirkin əməllərindən əl çəkmirlər.

Çünki onların əsl məqsədi beş-üç qəpik tulapayının müqabilində xidmət etdikləri anti-Azərbaycan dairələrin əmr və sifarişlərini yerinə yetirmək üçün yaranmış şəraitdən yararlanaraq, ağalarının təşəkkürünün və yallarının miqdarını artırmaqdır. Bu məqsədlə xaricdə məskunlaşan Orduxan Teymurxan, Tural Sadıqlı, Məhəmməd Mirzəli, söyüş və təhqirdən başqa bir şey bilməyən mənəviyyətsiz və əxlaqsız Vidadi İsgəndərli, Qənimət Zahidov, Qurban Məmmədov, Rəfael Piriyev və ... bu kimi cahil və satqın gədələrin şəərəfsizliyi ictimaiyyətə bellidir və onların dediklərinin cəmiyyətdə heç bir təsiri yoxdur. Çünki küçə söyüşləri ilə danışan, heç bir fakta əsaslanmayan böhtan dolu çıxışlar edən bu insanların nə özləri, nə də fikirləri ciddi qəbul olunur.

Mənəviyyəti olmayan əxlaqsızlar

Bu gün ölkəmizin günü-gündən artan inkişafını görməyən, şəxsi maraq-

larına görə milli dəyərimizi gözəndən salan sapı özümüzden olanları ancaq satqın adlandırmaq olar. Bu, o əxlaqsızlardır ki, "siyasi mühacir" adı altında çöreyini yeyib, suyunu içdikləri vətənlərinə qarşı antitəbliğat kampaniyası aparan bu mənəviyyətsizlər - E.Milli, O.Teymurxan, T.Sadıqlı, M.Mirzəli, R.Piriyev, Həbib Müntəzir, V.İskəndərli heç nəyə nail ola bilməyəcəklər. Ancaq zibillikdə eşələnə-eşələnə qalacaqlar. Deyir haqq nazilər, amma üzüməz. Gec-tez haqqı tapdalayanların aqibəti ermənilərə qahmar çıxan O.Teymurxan kimi olacaq. Avropanın zibilliklərində eşələnən "siyasi mühacir" adı altında dövlətçilik və milli maraqlarımıza qarşı fəaliyyət göstərən cəzalarını alacaqlar.

Kif atmış tefəkkürlü "siyasi mühacirlər" "bütün dünyada aksiyalara başlayacağıq" söyləyirlər. Bax, budur, əxlaqsızlıq, tərbiyyətsizlik. Çünki bu əxlaqsız və tərbiyyətsizlər idarə olunanlardır. Ən çarəsiz, ən bədbəxt bu kəslər anlamırlar ki, aqressiv və emosional danışmaqla heç nəyə nail ola bilməyəcəklər.

çəkər.

Çünki cinayətin ağı-qarası olmur

"Siyasi mühacir" adı altında olan mənəviyyətsizlər da yaxşı bilirlər ki, dedikləri heç bir ittihama, qarayaxma kampaniyasına normal düşüncəli Azərbaycan vətəndaşı inanmır. Xarici anti-Azərbaycan qüvvələrin əlində oyuncağa çevrilən, qul psixologiyalarından yaranan erməni sevgilərini, fürsət düşdükcə, açıq-aşkar nümayiş etdirməkdən belə utanmayan bədxahlar ictimai qınağın ən böyük cəza olduğunu unudurlar. Onu da unudurlar ki, Vətənə və xalqa xəyanət heç kimə başucalıq gətirə bilməz. Ən əsası, itirilmiş mənəviyyətlərini milyonlar xərcləsələr də, bərpa etmək imkanında deyillər və bu kimi əxlaqsızlar, satqınlar sosial şəbəkələrdə xalqa, dövlətə, ölkə başçısına və onun ailəsinə, məmur və ziyalılara, tanınmış ictimaiyyət nümayəndələrinə qarşı çirək yağdırsalar da, vaxt gələcək xəyanətlərinin qarşılığı olaraq qanun qarşısında cavab verəcəklər.

Zamanın hökmü ilə tarixin yaddaşlığı fonunda düşmən dəyirmanına su tökən belə üsullər daim qınaq obyektinə çevriləcək, daim tarixin zibillixanasının sakinləri kimi xatırlanacaqlar.

Ailə hüquqlarına dair Qərbin və Şərfin baxışları

Ailə hüquqlarına dair Qərbdə müxtəlif yanaşmalar mövcuddur. Thomas və Wilcox bu sahəyə dair tədqiqatları 3 mərhələyə bölürlər: sosial problemlərin tədqiq olunduğu mərhələ (1800-1900); Amerika düşüncə tərzinə avropalıların təsiri dövrü (1900-1950); pozitivist və humanist konsepsiyalardan fəlsəfi spesifikliyin başladığı mərhələ (1950-ci illər və sonrakı dövr). Başqa bir tədqiqatda isə ailə hüququnun inkişaf mərhələləri dörd dövrlə müəyyən olunmuşdur: sosial darvinizm (1860-1890); sosial islahatçılıq (1890-1920); elmi-tədqiqat mərhələsi (1920-1950); ailə tədqiqatları sahəsində sistematik formalaşdırma mərhələsi (1950-ci illər və sonrakı dövr).

Azərbaycan tədqiqatçısı Samir Mustafayev yazır ki, ailə hüququ mövzusunda ilkin sosioloji tədqiqatlar Kont və Proudhon ilə başlamışdır. Bununla belə, ailə hüququnun tədqiqinin bünövrəsi fransız sosioloqu Fr.Le-Ple və amerikalı sosioloq, ailə məsələləri üzrə Amerika Milli Şurasının ilk prezidenti E.Berdjers tərəfindən qoyulmuşdur. Fr.Le-Ple öz müşahidələrində cəmiyyətin özəyi və sadə modeli kimi ailəni qəbul edirdi. Onun fikirləri Kontun ailə haqqında "kiçik cəmiyyətlər" ideyasının təsiri altında formalaşmışdır. Le-Ple "Cəmiyyəti dərk edə bilmək üçün ailəni dərk etmək lazımdır" tezisinə əsasən, belə hesab edirdi ki, xarici mühit insanların iqtisadi həyatını müəyyən edir, eyni zamanda, ictimai proseslərə təsir edən ailə formasını dikte edir. Le-Ple ailə tədqiqatlarının empirik metodu kimi ailə büdcəsinin təhlilini seçmişdi. O, ailə haqqında qələmə aldığı hər monoqrafiyasında ailə büdcəsinin təhlilini aparır, ailə dinamikasının sosial-iqtisadi proseslərə təsirini öyrənirdi. Le-Ple bununla ailənin quruluşu və funksiyası haqqında daha dəqiq məlumat əldə olunmasını və həmçinin, bu metodla ailənin müqayisəsi və tipoloji təsnifatı üçün sağlam bazanın yaranmasını təmin edirdi.

Darvinin "Növlərin mənşəyi" ("Origin of Species") adlı əsərinin nəşr olunmasından sonra Morqan, Engels, Bachevon dialektik-materialist sosiologiya prinsipləri əsasında cəmiyyətin iqtisadi inkişafının ailə transformasiyasına təsirini tədqiq etməyə başladılar. Elm adamları antropoloji tədqiqatlarla ailənin strukturu və funksiyaları daxilində yer aldığı cəmiyyətin inkişaf səviyyəsi ilə əlaqədar olduğunu qeyd etməyə çalışırdılar. Ailə institutunda baş verən sosial dəyişikliklərin tədqiqatının nəzəri əsasları antropoloqlar C.F.Mak-Lennan, İ.Y.Baxoven, L.Q.Morqan tərəfindən qoyulmuşdur. Onlar ailəni statik bir təsisat olmaqdan daha çox, uzun təkamül yolu keçərək inkişafda olan sosial bir sistem kimi nəzərdən keçirirdilər.

S.Mustafayev yazır: "Təkamülçü nəzəriyyənin mərkəzində yer alan ailə və nikahın dəyişkənliyi ideyası Amerika antropoloqu L.Q.Morqanın tədqiqatlarında özünə geniş yer tapmışdır. O, 1868-ci ildə ilk dəfə ailə haqqında əsərlərini nəşr etdirmiş, 1870-ci ildə isə onun "Qohumluq sistemi və insan ailəsinin xüsusiyyətləri" adlı əsəri işıq üzünə çıkmışdır. Tədqiqatlarının tam topluluğunu isə 1877-ci ildə "Qədim cəmiyyət" əsərində çap etdirmişdir. Morqan aydın şəkildə

nəslə ailədən ayırır və göstərir ki, ailə - üzvləri arasında nikah münasibətləri mümkün olmayan ekzoqam qrupdur. Demək, ibtidai nəsil ailələrdən ibarət ola bilməz. Buradan çıxış edərək ilkin nəsil forması kollektiv təsərrüfata, ekzoqam-endoqam nikah münasibətlərinə əsaslanan ana nəslidir. Kollektiv təsərrüfatın dağılması və şəxsi təsərrüfatın yaranması ana nəslindən ata nəslinə keçidin əsasını qoyur və cütlük ailəsinə monoqam ailəyə çevirir. Morqan bununla monoqam ailəni nəslə cəmiyyətdə asanlıqla parçalanan nikah cütlüklərindən ayırır, çünki bu cütlüklər təsərrüfat müstəqilliyinə və şəxsi mülkiyyətə və mirasa malik deyildi. Bu ideya F.Engels tərəfindən inkişaf etdirildi. O, vurğulayırdı ki, monoqam ailə - fərdi məhəbbətin nəticəsi deyil, ərin hökranlığının iqtisadi şəraitdə ifadəsidir və miras sahibi olacaq övladların olması monoqamiyanın əsas məqsədidir. Bu fikri F.Engels özünün "Ailənin, şəxsi mülkiyyətin və dövlətin mənşəyi" əsərində əks etdirmişdir." Bu kitab L.Morqanın tədqiqatları əsa-

mək lazımdır ki, bu iş K.Marks tərəfindən L.Morqanın "Qədim cəmiyyət" əsərinə tənqidi qeydlər şəklində yazılmışdır.

Bu dövrdə aparılan tədqiqatlarda ailə institutunun təkamül prosesi tədqiq olunurdu. Tarixi faktlar nəzərdən keçirilir, müqayisəli təhlil vasitəsilə ibtidai cəmiyyətlərin ailə quruluşu formalarının təyin olunmasına cəhd edilirdi. Bu dövrdə tədqiqatçılar etnoloji və tarixi məlumatlardan istifadə edərək, təkamülçülük prinsipindən çıxış edən birtərəfli tədqiqatlar aparırdılar. Gəldikləri nəticələr (ailənin cəmiyyətin əsas özəyi olduğu, geniş ailədən nuklear ailəyə doğru davam etməsi kimi) ailə sosiologiyası sahəsində təməl əsərlər siyahısına daxil olmuşdur.

S.Mustafayevin fikrincə, bu dövrdə ailə institutunun öyrənilməsi istiqamətində başqa yanaşmalar da mövcud olmuşdur. Funksional yanaşma - ailənin sosial institut kimi öyrənilməsinə təşkil edən əsas hissə, həmçinin, tarixin gedişində müxtəlif ailə tiplərinə məxsus ümumi xüsusiyyətləri axtarmağa yönəlmişdir. Burada diqqət tək-cə ailənin universallığına deyil, həm də ailə-məişət həyatının özünə, sosial fenomen kimi ailənin sosial-mədəni funksiyalarına nikah, qohumluq və valideynliklə bağlı sosial-mədəni rolların qarşılıqlı münasibətinə yönəlmişdir. E.Durkheim diqqəti funksionalizmin "atası" kimi ailə həyatında hər bir fərdin roluna, ailəyə şamil edilən həmrəylik və birlik mexanizmləri-

“Müasir sosioloqlar hesab edirlər ki, funksional yanaşma ailənin sosial institut kimi təkamülçü tədqiqi ilə uyğunlaşa bilər. Belə ki, ailənin və cəmiyyətin sosial bir institut kimi öyrənilməsi tam olaraq elmi xarakter daşıyır və elm xatirinə elmin təzahürüdür. Həmçinin, XIX əsrdə ailənin digər tətbiqi və ya təcrübi cəhətdən öyrənilməsi meydana gəlir və bu, açıq şəkildə funksional yanaşmaya zidd mövqedədir. Diqqəti ailə üzvlərinin emosional yaxınlığına, onların tələbatına və maraqlarına yönəldir”

sında yazılmışdır. Burada, həmçinin, digər alimlərin ümumi nəticələrinə də rast gəlmək olar. Qeyd et-

nin axtarılmasına, qadın və kişinin roluna yönəldir.

Müəllif təkamülçü konsepsiyaya-

nın bir başqa opponenti kimi isə ingilis antropoloqu və sosioloqu B.Malinovskini göstərir. "Öz konsepsiyasında B.Malinovski diqqəti,

sosial institut kimi ailə elementləri arasında əlaqələrə yönəldirdi".

S.Mustafayev daha sonra yazır: "Müasir sosioloqlar hesab edirlər ki, funksional yanaşma ailənin sosial institut kimi təkamülçü tədqiqi ilə uyğunlaşa bilər. Belə ki, ailənin və cəmiyyətin sosial bir institut kimi öyrənilməsi tam olaraq elmi xarakter daşıyır və elm xatirinə elmin təzahürüdür. Həmçinin, XIX əsrdə ailənin digər tətbiqi və ya təcrübi cəhətdən öyrənilməsi meydana gəlir və bu, açıq şəkildə funksional yanaşmaya zidd mövqedədir. Diqqəti ailə üzvlərinin emosional yaxınlığına, onların tələbatına və maraqlarına yönəldir. Bu da, nəticədə, ayrı-ayrı ailələrin və ailə institutunun özünün birlik mübahisələrini izah etməyə çalışır. Söhbət ailənin ilkin kiçik qrup kimi öyrənilməsindən gedir. Bu ilkin kiçik qrup isə özünəməxsus yanaşma, fəaliyyət və dağılma tarixinə malikdir.

Rus sosioloqları M.Kovalevski və P.Sorokinin bu sahənin inkişafına əhəmiyyətli təsirləri olmuşdur. M.Kovalevski V.Roberti ilə bərabər Rusiyada ilk sosiologiya kafedrasına rəhbərlik etmişdir. O, cəmiyyətin təhlilinə çoxölçülü yanaşma və genetik sosiologiya prinsiplərindən istifadə edərək, cəmiyyətin inkişafını dərk etmək üçün sosial institutların mənşəyini öyrənməyin əhəmiyyətini sübut etməyə çalışırdı.

VAHİD ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

**Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu**

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

Taxtadan hazırlanmış ən böyük Quran İndoneziyadadır

Dünyada Müqəddəs Quranı - Kərimin müxtəlif materiallardan hazırlanmış, gözəl bəzədilmiş və yetərinə sadə tərtib edilmiş çoxlu sayda böyük-küçük nüsxəsi var. AZƏRTAC Anadolu agentliyinə istinadla xəbər verir ki, taxtadan hazırlanmış ən böyük Quran İndoneziyanın Sumatra əyalətindəki Palembang şəhərindədir.

Taxta Quranın hündürlüyü 1,77 metr, eni 1,40 metrdir. Müqəddəs kitabın bu nüsxəsinin yaradılması üzərində 43 yaşlı xəttat Şofvatilla Mohzaib çalışıb. Kitabı şəxsi ianələr, o cümlədən tanınmış mesenatların maddi yardımı sayəsində ərsəyə gətirən xəttat 30 cüzün (hissə) hamısını hazırlamaq üçün 9 il vaxt sərf edib. Kitab embusu (Fagraea Fragrans) ağacından hazırlanıb. Şofvatilla möhkəmliyinə görə mehiz bu ağacı seçib. Sumatranın cənubunda embusudan ağac üzərində oyma işlərində və mebel hazırlanmasında istifadə olunur. Xəttatın sözlərinə görə, taxta Quran yaratmaq ideyası Palembang "Əl-Əkbər" məscidində xəttatlığı öyrənəndə yaranıb. Bu işə bir il sonra "Əl-Fatihə" surəsindən başlayıb. Əvvəlcə mətni karton üzərinə köçürüb. Mətnin dürüstlüyünü mütəxəssislərin yanında təsdiq etdikdən sonra kalka vasitəsilə taxta üzərinə köçürüb. Müqəddəs kitabın bir səhifəsinə bir ay vaxt sərf edib. Taxta Quranın rəsmi təqdimatı 2011-ci ildə olub. İndoneziyanın o vaxtkı prezidenti Susilo Bambang Yudoyono mərasimdə iştirak edib. Quranın bu nüsxəsi "Əl-Əkbər" (Böyük) adlandırılıb.

Quran o qədər böyükdür ki, kitabı rahat nümayiş etdirmək üçün beşşəviyyəli konstruksiya quraşdırmaq lazım gəlib. Hazırda taxta Quran Palembangdakı "Əl-İhsaniyyə Qandum" internat məktəbinin muzeyindədir.

Şofvatillanın sözlərinə görə, 2012-ci ildən bu muzey təqribən bir milyon qonaq qəbul edib. Taxta Quran indoneziyalılarla bərabər, Türkiyə, Səudiyyə Ərəbistanı, İraq, Malayziya, Sinqapur, ABŞ və Kanadadan gəlmiş turistləri cəlb edir.

Yunanıstanda güclü qar: məktəblər bağlanıb

Yunanıstanın Attika bölgəsinə yağan güclü qar və şaxta səbəbindən məktəblər bağlanıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, ölkənin mərkəzi və şimal hissələrində güclü qar yağır. Havanın yanvarın 10-na kimi sərt keçəcəyi bildirilir. Bir çox yollarda hərəkət məhdudlaşdırılıb. Ölkədə evsizlər və kommunal xərcləri ödəyə bilməyənlər üçün xüsusi isti məkanlar quraşdırılıb.

Didye Deşam Fransada ilin ən yaxşı baş məşqçisi oldu

Dünyaca məşhur "France Football" nəşri Fransada 2018-ci ilin ən yaxşı baş məşqçisinin adını açıqlayıb. Bu ada millinin baş məşqçisi Didye Deşam layiq görüldü. Qalib ötən illərdə bu mükafatı qazanmış şəxslərdən ibarət münisiflər heyətinin səsvərməsi nəticəsində müəyyənləşib. Qeyd edək ki, Fransa millisi Deşamın başçılığı altında ötən ilin yayında Rusiyada keçirilən dünya çempionatının qalibi olub.

ELAN

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Tarixin tədrisi metodikası və metodologiyası ixtisası üzrə II kurs magistr Şakirli Afer Bəylər qızının adına verilmiş magistr bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

SƏS

Son səhifə

9 yanvar

Mourinyo "Real"a qayıdacaq?

Joze Mourinyo "Real"a qayıda bilər. SİA-nın xarici mətbuata istinadən verdiyi məlumata görə, portuqaliyalı "kral klubu"nun prezidenti Florentino Pereslə görüşüb. Mourinyo kluba qayıtmağa hazır olduğunu deyib. Lakin o, şərt qoyub. "Real" qışda yarımmüdafieçi və hücumçu almalıdır.

Qeyd edək ki, hələ dekabr ayında İspaniya mətbuatında Mourinyonun Madriddə qayıdacağı ilə bağlı xəbərlər yer almışdı. Portuqaliyalı 2010-2013-cü illərdə "Real"da işləyib. Mütəxəssis komandaya ölkə çempionluğu və İspaniya Superkubokunu qazandırb.

"Florentino Peres 24 saat ərzində Eden Hazardı transfer edəcək"

İspaniyanın "Real Madrid" klubunun prezidenti Florentino Peres İngiltərənin "Çelsi" komandasının əsas qol silahı sayılan Eden Hazardı 24 saat ərzində "Santyaqo Bernabeo"ya gətirəcək. Bu barədə İspaniyanın "Don Balon" idman qəzeti məlumat yayıb. Qəzetin məlumatına görə, "kral klubu" belçikalı üçün 150 milyon avrodan keçməyə hazırdır.

Nəşr qeyd edib ki, Eden Hazard bu barədə danışarkən deyib: "Real Madrid" dünyanın ən yaxşı klubudur. Yalan danışmaq istəmirəm, uşaqlıqdan Madrid klubunda oynamaq mənim arzum olub. Gələcəkdə harada olacağım haqqında deyə bilmərəm. Hər gün bu barədə danışmaq istəmirəm. Mənim vaxtım yoxdur, amma düşünürəm ki, tezliklə gələcəyimiz barədə danışacağıq."

Samyuel Eto'O: "Bizə ikinci növ adamlar kimi baxırlar"

Kamerunlu futbolçu Samyuel Eto'O onu "Mən meymun deyiləm" filmində çəkilməyə sövq etmiş səbəblər barədə danışdı. "Sport" nəşri Samyuel Eto'O'nun aşağıdakı sözlərini sitat gətirib: "Mən Avropada oyunçu kimi qalib gəlmişəm və bunu məşqçi kimi də etməliyəm. Bezi qaradərili futbolçular məşqçi olmur, amma afrikalı məşqçilər var. Məsələ burasındadır ki, onlara başqa mütəxəssislər kimi etibar etmirlər. Qaradərili məşqçilərə etibar etmirlər, bizə ikinci növ adamlar kimi baxırlar."

"Mən meymun deyiləm" filmində Avropa futbolunda irqçilik məsələsindən bəhs edilir. Filmdə Samyuel Eto'O ilə yanaşı Samyuel Umtiti, Patrik Vieyra və Mario Balotelli də çəkilib.

Pepe "Beşiktaş"dan ayrılaraq "Portu"ya keçib

Türkiyənin "Beşiktaş" klubunun müdafiəçisi Pepe İstanbul təmsilçisindən ayrılaraq vətəni Portuqaliyaya qayıdıb. "Beşiktaş"ın saytında yer alan məlumata görə, "Portu" 34 yaşlı futbolçu ilə 2021-ci ilin iyununa qədər qüvvədə olan müqavilə bağlayıb. Portuqaliyada "Maritimu"nun da formasını geyinmiş Pepe 2007-ci ilin yayında 30 milyon avroya "Portu"dan "Real Madrid"ə transfer edilib. O, 2017-ci ilin iyulundan "qara qartallar"ın formasını geyinib.

"Arsenal" Henrix Mxitaryanı qovur?- BU DA SON!

Londonun "Arsenal" futbol klubu erməni futbolçusu Henrix Mxitaryanı yollarını ayıra bilər. SİA xəbər verir ki, bu "The Sun" nəşri yazır. "Yarımmüdafieçinin "Arsenal"dakı gələcəyi sual altındadır", qeyd edən ingilis nəşri bunu belə əsaslandırır ki, "Arsenal" klubunun menecerləri "Braselona"lı Denis Suareşlə yaxın günlərdə razılaşma əldə etmək üçün, danışıqlara hazırlaşır. "Əgər bu transfer reallaşarsa, onda "Arsenal" Mxitaryanı yollarını ayırmalı olacaq", "The Sun" yazır. Hazırda isə erməni futbolçunun zədələrinin sağaldılması prosesinin getdiyi bildirilir. Qeyd edək ki, bu xəbərdən sonra, erməni futbolçu ilə Avropanın heç bir futbol klubu maraqlanmayıb.

Rövşən

Baş redaktor:

Bəhrüz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnəmə: № 022492

<http://www.ses-news.az>

<http://www.sesqazeti.az>

E-mail: ses@sia.az

Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnilir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur

Qəzetdə AzərTAc, SİA və AZADİNFÖRM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet bazar və bazar ertəsindən başqa hər gün nəşr olunur
Tiraj: 5500